

T. Igor Csaba

NAGYTAKARÍTÁS

T. Igor Csaba

Nagytakarítás

Késés

Nyolc órára csengettek. A leány, aki éppen igyekezett elérni, még hallotta a csengő utolsó elhaló hangját. Akkor még kívül volt az iskola kapuján. Egy fél pillanatig arra gondolt, hogy szaladni kezd, hátha eléri az osztályt, mielőtt a tanár belép. De eszébe jutott, hogy a romántanárnő mindig pontos szokott lenni, ők ketten a matektanárral, és bármelyiknek van első órája, már a csengő első pendülésére belép az osztályba. Nem tudta, miért van ez így, nem is tudhatta, de így volt. A magyarázat pedig az volt, hogy az anyag nagy és azt lelkiismeretesen meg kell tanítani. De a leány még csak tizenhárom éves volt, és neki ezt senki nem mondta. „Nem kötötték az orrára”. Miért is tették volna, az ő dolga az volt, hogy azt a bizonyos anyagot megtanulja. Nem más.

Így aztán lelassította a lépteit és csak az udvarra ment be. Az udvar az épület előtt volt, bárki az arrafelé nyíló ablakokból láthatta, hogy elkéssett. Nem nagyon, egy kicsit. Minden valószínűség szerint a villamos nem jött idejében, vagy az orra előtt ment el.

Az udvaron padok voltak, azok egyikére leült. Majd bemegy az osztályba, amikor kicsengetnek az első szünetre.

Általában tudták róla, hogy messze lakik – azok akiknek az volt a dolguk – két villamossal szokott jönni. Ezért hát néha túlságosan korán érkezik meg, máskor meg elkésik. És ez messze nem függ tőle. Mivel azonban elég jó tanuló volt – nem az elsők között stréberkedett, de mindig tisztességesen viselkedett és úgy is felelt amikor rákerült a sor – hát elnézték neki, hogy néha késik. Mint mondtam, általában nem rajta múlt. Mint ahogy most sem.

Az iskolaudvar baloldalán hosszú és magas kerítés volt. Betonkerítés. Köztudott volt, hogy a szomszéd épület a rendőrségé. Azért volt olyan magas a kerítés. Ennek nem csak a szolgálatban levő rendőrségi emberek örültek, hanem az iskola tanárai és diákjai is. Jó volt ez így, hogy nincs semmi közük egymáshoz.

Azt mondták, akkor még Erzsike nem volt az iskola tanulója, másoktól hallotta, hogy régebben néha erőszakos események is lejátszódtak a rendőrségi oldalon, s azokat a suliban is hallani lehetett. Valami pincék is voltak ott, talán azokban rabok is, de az rég lehetett. Talán ma már be is falazták azokat. Mert még azt is mondták, persze ez már biztosan csak hülye ijesztgetés, hogy azok a pincék teljesen hangszigeteltek voltak, s ha oda valaki bekerült, akárhogy ordított is, kifelé egy hang se hallatszott. A pincéknek kicsi, rácsos ablakai is voltak, némelyik a folyó felé nézett. A leányka látott már hangszigetelt ajtókat, egészségügyi intézményekben, s nem kívánt olyan helyen lenni. Örült, hogy már ez másképp van. Persze, nagy ritkán még megesett, hogy valami komolyabb bűnözőt fogtak el a szomszédok, vagy akár valami szabálysértőt, s az megpróbált minden elképzelhetőt, hogy szabaduljon tőlük. Mintha egyáltalán lehetne is szabadulni arról a betonnal körülkerített helyről! Persze, nem lehetett. De azért ilyenkor még mindig hallatszott néha ordibálás, csizmatalpak csikorgása a kavicson, az ilyesmi azonban általában elég hamar véget ért. Erzsike tudta ezt, de az édesanyja meg is magyarázta neki, hogy az ilyesmi sajnos hozzátartozik a szomszédos épületben dolgozók munkájához és jobb nem tudomást venni róla. Végül is, őket védelmezik.

Úgy látszott, hogy ezúttal is valami ilyen jelenet van kialakulóban, mert egyszerre futó léptek zaja hallatszott a szomszédból. Azután már többen futottak. Később már

ordítózás is hallatszott, két nyelven is, elfojtott káromkodás, jajgatás, segítségkérés. Közben pedig valami küzdelem is folyhatott, mert csikorogtak a kavicsok a talpak alatt. Aztán mindez szokás szerint elhalkult. Vagyis ment minden a maga útján úgy, ahogyan azt az édesanyja elmagyarázta.

Az egész nem tartott többet tíz percnél, de talán még annyit se. A leányka persze megijedt, fel is állt a padról és sétálni kezdett, azért könyörögve gondolatban, hogy legyen már vége, vagy jöjjön valaki.

Hát vége lett, de jönni nem jött senki. Ki is jött volna?

Aztán észrevett valamit pontosan a lába előtt. Pici csomag volt, kisebb dió nagyságú és fehér. Persze, papírból. Gépiesen felemelte, nem gondolva még akkor se semmire. Rájött, hogy voltaképpen nem is papír az egész, csak egy füzetlapnyi, de egy kavics volt belecsomagolva.

„No, ezt valaki áthajította” jött rá azonnal, mert diákok is szoktak néha ilyesmit tenni, persze csak a fiúk, ha azt akarták, hogy messzebbre menjen amikor dobják. Ebből aztán arra is rájött, hogy aki dobta, mégsem lehetett valami ordenáre bűnöző, gyilkos vagy betörő, mert az nem kér segítséget. Viszont lehetett egy rendőr. De az meg miért dobna egy iskolába? Igaz, ezernyi oka lehetett annak is.

Kivette hát a követ, a papírt meg betette a zsebébe. Majd megnézi később! Aztán meg arra gondolt, hogy nem igazán jó dolog azt a papírt magánál tartani, mert elvesztheti, elvehetik tőle és akkor soha nem tudja meg, hogy mi van ráírva.

De erre is volt megoldás. Ha egy kicsit elmegy jobb felé, egészen a túlsó kerítésig, ott van egy keskeny kis ajtó. Az az ajtó a gondnok lakásához nyílik. Ignác bácsinak is volt ugyan egy kis udvara, mielőtt a lakását elérni, és az udvarról aztán két további ajtó, az egyik a gondnok lakásához, a másik, a baloldali, a természetrajzi szertárhoz.

Ignác bácsit, akit különben is szeretett, ezúttal nem látta, de a szertár ajtaja nem volt bezárva. Szinte soha. Miért is lett volna? Bement hát a szertárba és körülnézett. Térképek, kitömött madarak sokasága. Azokat az iskola egy régi tanulója ajándékozta, akiből később vadász lett. Egy jókora pelikán is ott nyújtotta a nagy leffegő csőrét. A nagyobbaktól úgy hallotta, hogy abban szerelmes levelek is szoktak lenni. No, mostantól egy levéllel több lesz! Ez ugyan aligha szerelmes levél, de csak nem fog kiabálni!

Azután visszament az udvarra. Éppen jókor, mert néhány perc múlva kicsengettek. Be is ment az osztályába azonnal, ahogy lehetett. Még találkozott is a román-tanárnővel a folyosón. A tanárnő tudott a nehézségeiről, nem is szólt a késésért, inkább végigsimított a fején és azt mondta:

– Aztán majd pótolod be a mulasztást!

Ő pedig meghajtotta a fejét és azt mondta: „Természetesen”!

Aztán matekóra következett és később földrajz.

Hanem a földrajz óra előtti szünetben látogatók akadtak. Két rendőr jött az osztályba, visszatartva az egész társaságot. Gyorsan megnézték minden diák táskáját, majd megkérdezték, hogy ki jött későn?

A tanár mondta, hogy Szilágyi Erzsike, de ő néha elkésik, mert messze lakik és két villamossal jön.

Akkor az ő holmiját gondosabban vizsgálták át. A zsebe se maradt ki. Közben telefonáltak. A telefonálásnak végül pozitív eredménye lett, mert megtudták, hogy a négyes villamos valóban le volt állva, de még most is ritkán jár.

Akkor elmentek.

„Kivegyem, vagy ne vegyem ki?” fontolgatta magában, de aztán úgy határozott, hogy hadd üljön csak az a levél a pelikán csőrében, aligha fogja már lenyelni.

És jól gondolkozott, mert nemsokára egy rendőrnő jött és kérte, hogy menjen be vele egy üres terembe. Ott aztán le kellett vetközzön bugyira – melltartóra még nem volt szüksége – és minden ruhadarabját tüzetesen átnézte a szerv.

– Tudod, hogy miért kellett ez? – kérdezte végül az állam nyelvén.

– Gondolom, elveszett valami.

– Úgy van. Tudsz róla?

– Nem. Sajnos én elkéstem.

– Jó! Értem. Felöltözhetsz!

Felöltözött.

És megállta, hogy ne menjen át azonnal Ignác bácsihoz, aki pedig, ezt tudta, megértené. Hagyta inkább, hadd üljön még az a levél a pelikánban vagy két napig, ha már az lett a sorsa. Pedig igazából nagyon fúrta az oldalát a kíváncsiság.

Azonban a levélhez csak a következő hétfőn jutott hozzá. És még úgyis csalódást okozott. Bár valóban segítségkérés volt benne, meg még olyasmi, hogy biztos meg fogják ölni (persze nem őt Erzsikét, hanem a levélíró), meg még néhány név, teljesen ismeretlen név, és részben olvashatatlan is, hogy kik is fogják megölni.

Nem is foglalkozott vele továbbá, csak kisimította ahogy lehetett és beletette egy könyvbe, hogy legyen valami formája. Majd azt gondolta, hogy „Na, most már van egy titkom”. És nagyon büszke lett.

Aztán... elfelejtkezett az egészeiről. Az a papírlap pedig ült nyugodtan, mozdulatlanul, abban a bizonyos könyvben, amely volt a Háború és béke második kötete. Jó vastag könyv, gondolta magában a lányka, biztosan jól kisimul benne az a lap.

Az a lap, amelyet eddig még csak nem is olvasott el elejétől a végéig. Nem tette, mert egyrészt csak titokban lehetett, végül is

az édesanyjának nem mondhatta el, mivel akkor már nem lett volna titok. És különben is, ki tudja, mit mondott volna arra az ő nagyon kedves, de nagyon szigorú édesanyja? Akinek az arcán állandóan ott volt egy szigorú-szomorú vonás, már szinte bevésszük az arcba, pedig voltaképpen nagyon kedves és általában vidám asszony volt.

Apa nem volt a két nő mellett. Ennek pedig olyan története volt, amelyet elhallgatni lehetett, de eltekinteni tőle semmiképpen.

Olyan kilenc-tíz éves lehetett a kis Erzsike, amikor azzal a kérdéssel fordult az édesanyjához, hogy mondja el, volt-e egyáltalán neki valaha is apja, vagy nem volt soha?

– Mert nagyon rossz ez nekem, nem barátkoznak velem a lányok, sőt egyesek még csúfolnak is, azt mondják, hogy „zabigyerek” vagyok!

Akkor Szilágyi Emma gyógyszerésznő maga mellé ültette a kislányát és elmondta neki, hogy bizony volt neki apja, egy nagyon jóságos, kedves édesapja, de el kellett válnon az édesanyjától, egyáltalán nem azért, mert nem szerette, sőt nagyon szerették egymást, de éppen azért kellett eltávolodjon a családjától, mert nem akarta, nem akarhatta, hogy az ő megbélyegzett múltja árnyékot vessen a családjára.

– Miért? Talán elkövetett valamit az apám? Börtönben ült?

– Nem, dehogyis, de éppen a jósága, a hiszékenysége miatt olyasmik történtek vele, amik árnyékot vetettek volna a család tisztességére. Még hozzá teljesen mindegy, hogy ki és hogyan boncolgatta volna azt a múltat, vagy egyik, vagy másik oldalról sárosódott volna be. A tisztesség. Inkább a látszata.

– Mondd el! Mi lehetett az?

– Nem! Most nem lehet. Nem is értenéd az egészet, de meg én se tudok mindent! Egyelőre elégedj meg ennyivel, amit mondtam. És nyugodtan elmondhatod mindenkinek, hogy van

neked rendes, hivatalos édesapád, csak el kellett menjen. Messzire!

– Nagyon messze ment? Milyen messze?

– Zsike drágám, ha ő a másik szobában lenne, akkor is olyan messze lenne tőlünk, mintha Amerikában lenne! Mondom! Elégedj meg egyelőre ennyivel!

Ez is titok volt. Családi titok. És erről sem beszéltek. Nem azért, mert szégyellték, hanem azért, mert jobbára ők sem tudhattak mindent.

Körülbelül abban az időben, amikor a titokzatos papírlap elrejtőzött a Háború és béke második kötetében, még más is történt az Erzsike életében. Az történt, hogy felfedezték őt a fiúk. Így, fiúk, mert kettő is volt egyszerre aki a szelet akarta volna csapni neki.

Erről a dologról tudott, mert a lányok is meg szokták beszélni egymás között azt, hogy elérkezik az az idő. És a fiúkról, akik egészen addig főleg arra voltak jók, hogy kölcsönösen bosszantsák egymást, egyszer csak kiderül, hogy szépség, jóság és erő is van bennük. És mindez azért, hogy ők, mármint a lányok, legyen miben válogassanak.

Hát most egyszerűen lett.

Az egyik három évvel nagyobb volt nála, és ennek megfelelően magasabb osztályba járt. De azt a srácot nem szerette. Semmiképpen nem választotta volna. Olyan volt mint egy gnóm. Nagy feje volt neki, nagy keze, hosszú lába, s mellett alacsony kis termete. Gabinak hívták, vagyis Botos Gábornak. Na de olyan fiúval csak ugratnák a többi lányok.

A másik srác mindössze egy évvel volt nála nagyobb és valóban csak egy osztállyal járt fölötte. És bár ő sem volt magas, de arányos testű, kedves arcú legény volt. Még azt is beszélték róla, hogy okos. Talán rendes is.

Hát neki adta tudtára olyan módszerekkel amilyeneket minden lány tud bármilyen tapasztalatlan legyen is, hogy szívesen van vele.

Első és utolsó szerelem

Egy időben rendszeresen összejött egy kis társaság a Kalaposné házában, csak úgy, minden kötöttség nélkül, akár beszélgetni, akár egy filmet vagy videót megnézni szóval, mint ahogy barátok közt megtörténik. Néha kártyáztak is azok akik szerettek, vagy tudtak. A többiek inkább beszélgettek. Senki nem unszolt senkit, hogy no, ezt kéne tenned, vagy ebben részt kell vened! És általában este tizenegy óra körül mindenki hazament. Télen korábban. Akkor még sokan dolgoztak közülünk, és másnap talán korán kellett nekik felkelni. Az idős Kalaposné, özvegy volt már akkor, szintén komolyan vette az ilyesmit. Szóval, barátok voltunk, no! Mind, vagy majdnem mind.

Az idősebb Széki doki, akkor már nyugdíjas volt, de még dolgozott a nyugdíja mellett, nem annyira a többlet pénz miatt, inkább azért, hogy egyik-másik fiatal tanítványát, köztük az unokaöccsét, jobban bevezesse a száj és arcsebészet egy-egy rejtelmébe. Köztudott volt egyébként róla, hogy politikával nem foglalkozott. Sem szervezett, sem szervezetlen formában. Ezt néha furcsállották egyesek közülünk, és néha szóvá is tették.

– No persze, nekem is megvan a véleményem, mint mindenkinek, de eszembe nem jut, hogy bárki másra ráerőltessem! Persze, megmondom, ha kérdezik, sőt meg is indokolom ha szükséges, de ez azért nem sűrűn fordul elő! Kevés ember megy el addig a kérdezősködésben!

– Na, akkor neked nagyon nyugodt az életed – mondta valaki, már nem emlékszem, hogy melyikünk.

– Nyugodt? Nem hinném. Attól ugyanis, hogy nem ordibálom mindenki arcába, engem magamat mégiscsak befolyásolnak az

események. És természetesen aggódom, sőt nagyon nyugtalan vagyok amikor látom, hogy valaki rossz irányba indult el, s több embert, néha egyenesen sokat is, magával ránt. Néha szólok is, ha véletlenül ismerem, de rendszerint hülyének néz az ipse. Aztán én rájövök, hogy jobb lett volna hallgatni, ő meg... sokkal később bár, de arra, hogy jobb lett volna a tanácsot megszívlelni. De ez ritkán történik meg. Elvégre nem vagyunk mi olyan nagy emberek.

– És mindig ilyen voltál? – ütötte a vasat az első kérdező.

– Majdnem! – húzta mosolyra a száját az idő doki. Majd látva, hogy a másik nem nyugszik, a többiek meg lassan már elkezdtek odagyűlni, mégiscsak folytatta – De azért ne higgyétek, hogy nekem sose volt kellemetlenségem olyasmi miatt, amit mostanában politizálásnak neveznek! – jól körülnézett, majd – Talán egyesek hallottak valamit, mások meg szeretnék tudni, hát igen. Én is voltam már annál a régi állambiztonságnál, kihallgatáson. Olyan mondjuk tizenegytől délelőtt, délután nagyjából négyig, vagy ötig. Nem emlékszem, hogy megnéztem volna az órát.

– Elmondod?

– El. Hogy lezárjam a témát. Azon kezdem, hogy másodéves koromban, de tavasz volt már, tehát minden bizonnyal a második félév volt már, egy délelőtt felfelé mentünk, a diákotthonok felé. Ketten, mert egy évfolyamtársam is velem volt. Én akkoriban bentlakó voltam, ő meg valahol, szintén arrafelé lakást bérelt. No, gazdagabb volt nálam, engem egyedül tartott az édesanyám, neki meg ha jól emlékszem csoportvezető volt az apja az útépítő vállalatnál. Persze egy másik városban, mert ha nem így lett volna, akkor nem kellett volna lakást béreljen.

Megjegyzem, nem voltunk éppen barátok, csak véletlenül csapódtunk egymás mellé akkor. Közös volt az utunk. Ahogy

bandukoltunk, én valószínűleg gondolkozhattam valamin, vagyis csendben voltam, ő meg zenét hallgatott egy zsebrádión, ami éppen nála volt. Egyszer aztán megkérdezte, hogy szerintem jó-e az a zene? Mondtam, hogy jó, és megkérdeztem, hogy honnan jön? Azt felelte:

– Tőlem!

Persze, nem hittem el, mondtam is, hogy viccel. De nem, mondta ő, van a lakásán egy kis rádióadó, arra magnót kapcsolt és most hallgatja. A saját felvételéről.

Ehhez hó tudni, főleg a fiataloknak, hogy akkoriban az engedély nélküli rádióleadót igen komolyan vették. Nagyon elbánhatott állambácsi azokkal, akik olyasmit működtettek.

– Ne bolondulj ember, mert megcsesznek! – más, durvább kifejezést használtam, olyat, amelyet diákok szoktak annak idején egymás közt.

– Ne ijedezz – felelte – nem olyan erős ez!

Na hát persze, hogy már várták, mire odaértünk ahol lakott. Ketten voltak, két férfi, semmi különleges ismertető rajtuk, sőt az egyik szintén évfolyamtársunk volt, bár idősebb mint mi.

Hogy vele mit beszéltek, nem tudom, igyekeztem nem odahallgatni, különben se volt szokásom. Azzal végződött mindenképpen, hogy engem meghívtak talán három nappal későbbre, hogy délelőtt tízkor jelentkezsek náluk, kihallgatásra. Hogy őt mikorra, azt nem tudom, mert nekem nem volt több időm, tovább kellett menjek. Ő minden bizonnyal hamarabb kellett ott legyen, mivel őt kapták rajta. És természetesen, nem értesítettek engem, hogy miről beszéltek vele.

No, annyi biztos, hogy elkéstem. Ugyanis, nem tudtam, legfeljebb sejtettem, hogy hová, melyik kapun kell bemenni. Talán egy órát kóvályogtam, mire be tudtam menni.

Mondtam az ügyeletesnek, hogy kit keresek – nem mondanék nevet, senkit se akarok rossz hírbe hozni, remélem, azóta másképp érvényesül – akkor eligazítottak.

Amikor túl voltunk a kezdeti udvariaskodáson, meg azon, hogy miért késtem (na miért, mert azt se tudtam, hogy hova kell menjek), s megkezdődött a mérkőzés. Én legalábbis valami intellektuális vetélkedésnek fogtam fel az egészet, elvégre nem az én ügyem volt. Annyit minden esetre elhatároztam, hogy amennyiben lehetséges, kimentem a zenebolond kollégát legalább a legmélyebb sz@rból. Azt hiszem, hogy sikerült is, legalábbis akkor úgy nézett ki. Kemény meccs volt minden esetre, kérdeztek mindenfélét, olyasmit is, ami nem is tartozott a témához, hát akkor alkottam fogalmat arról, hogy milyen is a kihallgatások általános menete. Jól megizzasztottuk egymást, vagy legalábbis ők engem biztosan. Mert, hogy ketten voltak a kihallgatók.

No, tartott amíg tartott, egyszer csak kimerült a téma az ő véleményük szerint is. Úgy, hogy meg is kérdeztem: „ezek szerint én szabad ember vagyok és akármikor elmehetek?” Amire azt válaszolták, hogy igen, de ahhoz ők előbb ki kell engedjenek. Mert úgyis visszatessékelnének a kaputól. De a távozás előtt még alá kellett írnom egy papírt, amely szerint a jövőben mindenben segíteni fogom az állambiztonsági tanács munkáját. No, megtettem nekik, ha már olyan nagyon akarták. Azután ki is engedtek. A helyükről engedtek ki, gombnyomással. Attól nyílt a vasajtó. Persze, mindennek kinézett, csak annak nem, jól meg volt festve. Azért a zajáról lehetett felismerni. Na, szóval úgy nyílt. Ültő helyükből. Kilincsre nem is volt szükség. De akkor már teljesen elengedtek, még a kapuszolgálatnak is szoltak telefonon. Ideje is volt, mert már nagyon kíváncsoztam valahol máshol lenni.

Hát az ebédem a menzán minden esetre ráment. Bánta az ördög!

– Szóval nem voltak durvák? – ezt talán Anikó kérdezte a Dezső felesége.

– Nem, az udvariasság, vagy legalábbis a látszata, végig megmaradt. Talán kezet is fogtak volna, ha nyújtom. Bár egy asztal elválasztott. Szerencsére!

– Szóval alá kellett írjal!

– Igen, ha ki akartam menni!

– És jelentkeztek még? Kérdéssel! Besúgás céljából!

– Nálam nem. Soha. Igaz, én is elkerültem őket attól fogva, mint macska a forró kását.

– Semmi következmény?

– Akkor nem. De azért nem volt kellemes. Később még hozzá.

– Hogyan?

– Nos, már a fordulat után volt egy páciensem. Egy öreg szenátor. Jóindulatú ember, még akár barátom is lehetett volna, de nagyon más volt az érdeklődési iránya. Hát az kérdezte tőlem, hogy nem lenne jó, ha politizálnék? Mondtam neki azt a bizonyos papírt, amit alá kellett írjak annak idején. Hát azért nem. „Ó, hát olyat neki is alá kellett írnia” válaszolta, és mégis itt van! Megjegyzem, az öreg ült is vagy öt évet a kommunista időkben, tehát komoly dolgai lehettek. Én azonban jobbnak láttam, ha nem cibálom a jóindulatú medve bajsztát.

– Más nem volt?

– Egyszer még igen. Ez tényleg még a kommunista időkben történt. A régi professzoromat látogattam meg, akinél doktorálni akartam. Ami végül is nem jött össze, vagyis csak később, egy más városban. Szóval, ahogy mentem befelé az egyetem épülete felé, szembejött velem a volt tanárunk, aki régebben a társadalomtudományokat tanította. Rám is köszönt nagy szívélyesen, hogy „Jónapot Széki úr, hogy van

mostanában”? Aztán később, amikor egy másik volt évfolyamtárssal találkoztam mondtam is neki nagy lelkendezve, hogy na né, felismert a **** elvtárs! Mégse voltam itt hiába hat évig!

– Igen? – mondta erre Dezső, ő is Dezső volt mint te – Akkor téged is figyelt a szeku!

Hát talán ennyi volt.

– És a másik? Az akit akkor el akartak kapni?

– Nos ő? Laci? Nem tudom. Minden esetre az előadásokra rendszeren járt azután is. Abban az évben és talán az azután következő félévben. Később kimaradt. Nem tudom, mi volt az oka, de nem akkor történt. Lehet, hogy a zenét szerette jobban, mint a vizihullák konzultálását. Szépen hegedült, brácsázott azt hiszem, később a muzsikából élt. De nem vagyok biztos semmiben.

Baltazár Andris az a fajta gyermek volt, akire általában azt szokták mondani, hogy ő jó fiú. Így volt ez már kicsi gyermekkorától kezdve. Vannak ilyenek, valahogy megérzik, hogy az ő dolguk az engedelmesség, és az, hogy megfigyeljék a felnőttek világát, tanulva abból amit látnak, s abból is amit nem szoktak elmondani nekik, csak érezni lehet. Minden valószínűség amellet szolt, hogy később az egész életét is, mint örök tanuló fogja leélni, akiből sohasem lesz mester.

A szülei régimódi emberek voltak, de olyanok, akiknek általában soha nincs idejük semmire a munkájukon kívül. Egyébként valamennyivel a tizennégy éves kora után, vagy talán éppen akkortájt el is váltak, folytatva mindkettő a saját életét a másik nélkül. A két gyermek, Andris és Panni nevű nővére – talán négy évvel lehetett idősebb – az anyjuk mellett maradt. Ahogy az ilyen esetekben lenni szokott, az egyedül maradt nő attól fogva, de néha már azelőtt is, mindenért az

eltávozott férjet okolta, egyáltalán nem gondolva olyankor arra, hogy már akkor se volt oda a férjnek valóért, amikor házasságot kötöttek. Valaki másról ábrándozott azelőtt Anna kisasszony, aki azonban számára mindenképpen elérhetetlen volt.

Olyan esetekben mint amilyen az övék volt, márpedig rengetegszer esett meg ahhoz hasonló, a nők egy bizonyos idő után bele szoktak törődni a megváltoztathatatlanba, s akarják-e igazán, vagy sem, általában együtt maradnak a másikkal életük végéig. Szekírozva a másik embert jobb híján, amit az vagy eltűr, vagy sem, de mindenképpen kellemetlenségeket okozva több embernek is a környezetükben.

Baltazár Döme egyébként ilyen szempontból átlagosnak bizonyult, mert tűrte egy darabig, és azután már nem. Látnivaló volt, hogy előbb-utóbb válás lesz belőle. Úgy is lett.

Kár volt pedig, mert Andris igazán igyekezett alkalmazkodni ahhoz amihez pedig nem lehetett. Panni is, de ő eléggé hamar megértette, hogy jobb ha kivonul abból a helyzetből amit akkor már családnak nem lehet nevezni, és ha megértette, akkor gyakorlatilag is azt tette amit lehetett. Addig maradt amíg feltétlenül szükséges volt, azután pedig eltűnt a közelből is. Mogorva, szóltan leány lett belőle, még szépnek se nevezte senki, hacsak hazudni nem akart, de azért ő is talált egy társat maga mellé.

Anna asszonynak pedig ottmaradt Andris. Aki akkora már serdülő korú lett, biológiailag természetesen, de egy olyan lélekkel, amely... nahát, igazából nem is tudnám megmondani, hogy milyen korosztályéhoz hasonlított leginkább. Talán több srác lelkivilága keveredett össze benne, a tízévestől a koravén tizenhétig. Meg még egy néhány. Neki, saját magának okozott ez leginkább gondot, mert mondani senkinek nem merte igazából. Még amikor néha megpróbált ezt-azt elmondani,

vagy megkérdezni, akkor is rendszeresen félreértették. És arra kapott választ amit meg se kérdezett.

Hát így éldegéltek, akkor még hármascskán, ki-ki a maga csendben süllőgő gondjaival, egészen addig amíg a biológia közbe nem szólt és meg nem parancsolta, hogy itt van az idő, másfelé is körülnézni, mert arra is van élet.

Az a bizonyos idő tizennégy éves korában jött el Andrishoz. Akkor látta meg azt a kislányt, aki természetesen már azelőtt is létezett, és már azelőtt is ott volt, hanem akkor... meglátta. Ki tudja azt már, talán szüksége volt valamire, a leánykának természetesen, olyasmire, hogy „Nézd, ezt a könyvet/füzetet/vonalzót vagy éppen az ég tudja mit, elfelejtettem, s most szükség lenne rá, nincs neked véletlenül?” de, véletlenül éppen volt és szintén véletlenül aznap nem is volt feltétlenül szüksége arra a valamire, vagy ha igen, már lejárt az az óra amikor használta, hát „jó, jó tessék, használd!”.

Mire a leányka:

– Jó, majd délben, órák után visszaadom!

– De nem olyan nagyon sürgős!

– De, nem akarom, hogy azt hidd... szóval, megvársz? Csak egyig van óránk.

– Nekünk is! Jó, megvárlak, ha fontos neked, hogy visszaadd!

És ha már megvárta, akkor sétáltak is. Nem sokat, egy félórát talán.

Andris meglátta akkor, hogy a kislánynak – Erzsikének hívták – milyen szép barna szeme van, és még sugárirányú cirmok is vannak a barna szivárványhártyában, milyen érdekes!

Természetesen ha a leányka véletlenül szőke lett volna, akkor más színű vonalak lettek volna ugyanott, de nem is ez a lényeg egy szempárban, hanem az, ahogyan néznek vele.

Hát átbeszélgették a rendelkezésükre álló időt, a lánynak több volt, mert messze lakott, ahova csak ritkán jár a villamos, tehát meg kellett várni.

És megtudták azt is, hogy mindkettőjükénél csak egy elérhető szülő létezik (ez Andrisnál nem volt éppen így, hiszen Baltazár Döme létezett, csak éppen máshol lakott).

– Milyen érdekes neved van! Baltazár!

– Valóban érdekes. Eredetileg székeltek volnánk, és ott szokásosak az ilyen keresztnévből lett családnévűek. De a Baltazár valóban nem mindennapi. Egyébként a barátaim Fejszének neveznek. Mert, hogy az is favágásra szolgál. Nevezdél így te is, ha akarsz!

Ezen nevettek egy kicsit, azon, hogy ő Fejsze!

Másnap is találkoztak. Sétáltak, az iskolához közel egy kis park volt, azon túl a folyó, de ha a folyó folyásával ellenkező irányba mentek, ott egy nagyobb park következett.

Ezt, ha nem is éppen mindennap, de elég sűrűn megismételték. Mindennap nem lehetett, mert diákok voltak, nem ők gazdálkodtak az idejükkel, hanem szülők és tanárok.

Ahogy telt az idő, egyre jobban kezdtek bízni egymásban. Annyira, hogy Zsike egyszer csak gondolt egy merészet és kivette a Háború és béke második kötetéből azt a bizonyos papírdarabot, amelyet régebben talált és elvitte Fejszének.

– Azt mondtad, hogy te a legcsúnyább írásokat is ki tudod olvasni. Tehetünk egy próbát?

– Persze! Nem ígérem ugyan azonnalira, de megpróbálom.

Az a lap átvándorolt akkor Andrishoz.

– De vigyázz rá, mert ez az egy titkom van!

– Persze, hogy vigyázok! Holnapra, de legkésőbb holnaputánra elhozom neked. Ha el tudtam olvasni, ha nem.

Harmadnapra visszakérült az az írás a megtalálójához.

– De vigyázz vele, mert lehet, hogy veszélyes! Ölésről meg kínzásról van szó benne. Hacsak nem valami felnőtteknek való könyvből van kimásolva!

– Ha igen, akkor nem én másoltam. Az én írásom másféle. Figyelj csak!

És elővett a táskájából egy keményfedelű füzetet és írt rá egy rövid mondatot. Aztán megmutatta.

– Látod, ilyen az én írásom! Most írtam le, láthattad.

Andris láthatta. Az volt ráírva szép gyöngybetűkkel, hogy:

„Szeretlek Fejsze”!

Baltazár Andris akkor megkapta életében az első csókot egy lánytól. Azután csak álltak egymással szemben az üres parkban és egy darabig nem szóltak semmit. Azután Zsike eltette a füzetet, a papírlapokat is – most már kettő volt – olvasatlanul. A srác ekkor átölelte és ő is megcsókolta a leánykát. Úgy, ügyetlenül, ahogy csak ők tudtak.

Még sétáltak egy darabig, hogy ne legyen látható rajtuk egy kilométerről is, hogy milyen lelkiállapotban vannak. Majd elbúcsúztak azzal, hogy a héten már nem tudnak együtt sétálni, de hétfőn megint találkoznak.

De úgy alakult, hogy hétfőn éppen csak, hogy egy pár percre tudtak együtt lenni. Erzsike sietett haza, „majd megmondja, hogy miért”, de azt nem tudta megmondani, hogy az mikor lesz.

Másnap Szilágyi Erzsike nem jött iskolába! Harmadnap se.

Negyednapon Andris tanítás után elment az apjához. Tudta, hogy hol lakik, de ezúttal inkább a munkahelyén látogatta meg Baltazár Döme mérnököt.

Amikor elmesélte neki a problémáját, az apja először azt kérdezte meg tőle, hogy mi is volt azon az elolvasnivaló papírlapon? Fejsze elmondta őszintén, hogy valami kellemetlen és veszélyes esemény, ölésről, meg kínzásról és, hogy szerinte

alighanem egy felnőtteknek való könyvből lehetett kimásolva. Mert másra akkor már valóban nem tudott gondolni.

– És most arra gondolsz, hogy becsapott téged az a leányka? Hogy valamiképpen próbára tett, és talán nem feleltél meg azon az ismeretlen próbán?

– Nem gondolhatok másra...

A mérnök elgondolkozott.

– Igen, ez lehetséges. Néha szoktak ilyesmit csinálni a lányok a fiúkkal. Tudod, hogy hol lakik?

– Csak nagyjából.

– Akkor ha tudsz egyáltalán, a legjobb lenne, ha várnál. Vagy valóban nem feleltél meg azon a bizonyos próbán, s akkor nem kell erőltetni, vagy ő is gondolkodik még. Lehet, hogy ősszel megjelenik majd. A nyári szünetre úgyis volna veled egy tervem – a terv igazából nem létezett, csak abban a pillanatban fogalmazódott meg az idősebbik Baltazár fejében, de egyre inkább körvonalat nyert – Jó lenne valamikor a nyár folyamán egy kicsit együtt kirándulni. Csak mi ketten. Akkor idő is lesz, talán érdemes lesz néhány dolgot meg is beszélni. Nem mindent lehet meg tárgyalni egy nővel, még ha az anyja is az embernek. Hogy állsz a biciklizéssel?

Andris azt mondta, hogy jól, és szereti.

Aztán még beszélgettek egy félórát, majd a fiú hazament.

– De azért mondd el édesanyádnak, hogy itt voltál, mert aggódni fog! – mondta még búcsúzóul és hozzátette – Egyébként én is fel fogom hívni, mert így tisztességes.

* * *

Erzsike nem került elő többet. Sem akkor, sem a jól sikerült kerékpártúra után. Igaz, akkoriban más dolgok is történtek, amelyek a mi Fejszénk figyelmét elvonták a szerelmi

bánatáról. Egy hét a természetben, kettesben Dömével, segített abban hogy a teremtet világ szépségeit felfoghassa. Ez aztán azt eredményezte, hogy eldöntötte, valami természetközeli foglalkozást választ majd, amikor a sulival végzett.

Más változás is volt az életükben. Mert Döme két alkalommal is felhívta a volt feleségét. És ezek közül csak az első beszélgetésben esett szó a kirándulásról. Második alkalommal komolyabb témát kellett megtárgyalni.

– Elmegyek a városból! Természetesen, ha valami olyan gondod van, amiben segíthetek, bármikor felhívhatsz. De itt sajnos nem maradhatok.

– Miért nem?

– Azért nem, mert ha maradok, munkanélküli leszek, nagyon rövid idő alatt. Nem tudom, hogy hallottál-e róla, de a gépgyár négy részre szakadt. Vagyis pontosan szólva, csak négy műhely marad belőle. Mind a négyet különböző emberek vették meg. Mérnökre nincs szükségük. Hát engem meg hívott a debreceni gépgyár. Hasonló profillal, mint ami itt volt. Nincs messze, eddig nem feleltem nekik, de most már kezdenem kell valamit magammal. Csak remélni tudom, hogy neked nincsenek hasonló gondjaid!

– Egyelőre nincsenek, de azért vannak fenyegető jelek. Még bírom.

Így végződött a beszélgetés. Andris egyébként ősszel felsőbb osztályt kezdett, Panni pedig egyetemre felvételizett, és be is jutott.

November elején egy hétvégén, délután megkopogtatta valaki az ablakot – földszinten laktak.

Kinézett... egy hölgy. Meg se ismerte volna, ha rá nem köszön, hogy:

– Szia kicsi Fejsze!

Persze, Panninak volt a barátnője. Az egyik közülük, mert több is volt. Ez a Gabriella nevezetű a rendesebbek közé tartozott.

– Sajnos, Panni nincs itthon! Elköltözött! – mondta némi szomorúsággal a hangjában. Egyébként valóban sajnálta – Bejutott az egyetemre, agykurkász akar lenni.

– Tudom, nekem is sikerült! De most igazából téged kereslek!

– Mi a gond velem?

– Semmi, csak egy szomszéd lány üzent. Szilágyi Erzsinek hívják. Kérdezi, hogy azt a papírt, amit még tavasszal kért, hogy olvassál el, hagyta-e abból magadnak abból másolatot? Mert az övé elveszett és fogalma sincs, hová. Szóval, tudnál-e segíteni neki?

– Hát az a helyzet Gabi, hogy a papírt csak lefényképeztem, egyéb másolattal nem szolgálhatok. Arról, amit én olvastam ki belőle, na arról van másolatom. Ha akarja, mindkettőt odaadhatom. Én úgy sincs mire használjam. Megkeresem! Hova vigyem el?

– Sehova! Zsikének már barátja van, jobb ha nem keresed! Öreg Misi, ha ismered. De én vissza fogok jönni holnap és ha megkeresed, szívesen elviszem neki.

Öreg Mihály! Persze, hogy ismerte. Egyike volt azoknak, akiket általában „szépfiú” címmel illettek. De hát... mindegy. Azért, fura!

Hát készített egy másolatot mindkettőről, az olvasatról, meg a fényképről is, valahogy úgy érezte, hogy jobb ha mégis marad neki egy példány. Az eredetét pedig előkészítette, hogy majd odaadja Gabinak, ha jön.

Jött is, óramű pontossággal. És hírekkel, amiket pedig Fejsze nem is kért.

– Hát Zsike is elköltözik a városból. Viszi az anyja! Képzeld! Szerelmes! Az anyuja! Nem ő! Ilyet! Na, szia!

Nagytakarítás

Ritkán esik meg, sőt mondható szinte nagyon ritkán az, hogy tanév közben egy tanulót, legyen az leány vagy fiú, kivesznek a szülei az egyik iskolából, s átkérlik egy másikba. Különösen akkor megy ritkaságszámba, ha annak a gyermeknek se a tanulásával, sem pedig a viselkedésével nincs és a múltban sem volt semmi gond.

Erzsikével mégis az történt. De nézzünk csak egy kicsit a látható események mögé!

Annak a tanévnek a végén, amikor Andris nagy bánatára a kis szerelme – mert a diákszerelem is szerelem, sőt, nagyon is az – nyom nélkül eltűnt, valósággal elveszett, éppen azon nap délelőtt, amikor a kislány megígérte, hogy a megbeszélt napon találkoznak, Szilágyi Emma gyógyszerésznő egy embert vett észre a gyógyszerértár előtt ácsorogni. A férfi, mert férfi volt, nagy, vastag, barna férfi, határozatlanul álldogált a járdán, néha tett egy-két lépést, aztán megint megállt, visszament az előbbi helyére. Úgy tett mintha be akarna menni, aztán megint visszakozott. Vagyis pontosan úgy viselkedett mint egy olyan ember, aki ritkán szorul arra, hogy gyógyszert szedjen és még ritkábban megy maga a gyógyszerértárba.

A gyógyszerésznő egyre kíváncsibb lett. Arra rájött, hogy az az ember cigány. Nem a színéből, mert vannak barnább emberek mindenhol, de ezen a férfin a cigányok jellegzetes öltözéke volt. Vagyis fekete öltöny, a nadrág valamennyire bővebb a szokásosnál, és az elmaradhatatlan fehér ing és lakkcipő. Egy nagyjából polgári életet élő, ember volt tehát. „Inkább

kispolgári”, helyesbített, majd hozzátette képzeletben, hogy „és konzervatív”.

Annyira kíváncsi lett, hogy odaszólt az asszisztensnőjének, hogy tartsa egy kicsit a frontot, és kilépett egy kicsit a gyógyszerár elé. Mintha csak levegőzne.

– Mucika! – hallott egy nagyon elhaló hangot. Azután, hogy nem reagált, egy másikat, hangosabbat.

– Mucika néni!

Az ismeretlen férfitől származott a megszólítás. Amely egyébként teljesen rendben is volt, mert egyrészt őt minden ismerőse Mucinak szólította, másrészt az, hogy hozzá lett téve, hogy „néni”, a tisztelet jele volt a nép között azon a vidéken. Néha a foglalkozását is jelezték a megbecsült embernek, de a néni, vagy a bácsi általában nem maradhatott el.

– Engem keres?

– Igen! Nem ismer meg, Mucika néni?

Emma patikusnő nézte, nézte, de talán egy kicsit mintha... de éppen ismerős?

– Nem. Bocsásson meg, de nem.

– Hát igen! – válaszolt szomorúan a cigány. Úgy ránézésre nagyjából tíz évvel tűnt idősebbnek mint ő. később kiderült, hogy nagyjából így is volt – Régen látott utoljára, persze a nevemre meg éppen nem emlékezhet. Pedig találkoztunk. Akkor! Vásárhelyen! Zsiga vagyok! Puczi Zsiga.

Ekkor egyből beugrott. Nem a neve, mert azt akkor se tudta meg, de az ember maga, a vastagságával. Tüntetés volt először Marosvásárhelyen, az anyanyelvhasználatért tüntettek egy könyvvel és egy gyertyával a kezükben. Gyászos napok következtek. Előbb a leitatott és felheccelt tömeg (ki tudja, mit hitettek el azokkal is és főleg kik?) az akkor élő legnagyobb drámaírónak a szemét verte ki. Ám annak a másnapi tüntetésnek a szétverésére, amelyre Emma asszony majdnem

ráfaragott, jóval nagyobb tömeget utaztattak nyolc autóbusszal, meg még ki tudja, mivel. Még annál is többen lettek volna, ha jótét lelkek a környező falvakban fel nem tartóztattak volna buszokat és utánfutókat, etetve, itatva az embereket, hogy végül hullarészezen, de jóllakva terültek el az útszélen.

Hát az a tömeg rontott rájuk, kaszákkal, vasrudakkal, ki tudja még mivel felfegyverezve, holott a tüntetők kezében akkor már semmi fegyver nem volt. (Hogy fegyver-e a könyv, arról azóta is vitatkoznak, de ezúttal még az se volt). És a rendőrség tétlenül nézte.

Tömeghalál lett volna, ha egyszer csak fel nem harsant volna egy mély basszushang:

– Ne féljete magyarok, itt vannak a cigányok!

És valóban közé-álltak a két tábornak. Persze, még így is futás, egymás letaposása lett mindebből. Hát akkor történt. A tíz évvel fiatalabb Emmát két erős kar egyszerre csak megfogta jó erősen és áttette egy magas kerítésen. És közvetlenül azután ugyanott átadta az akkor nagyjából hároméves kislányát is. Majd az életmentő egyszerűen eltűnt a tömegben, még meg se köszönhetett.

– Na lám csak! Hát rámismert! Persze, hogy én voltam!

– És te kiáltottad... azt is?

– Nem, az nem én voltam, hanem az uncsim! Béla!

– Hát sok ember tartozik nektek köszönettel! Az életéért! Nem csak mi a lányommal!

– Megvan a kiscsaj? Biztosan megnőtt azóta!

– Megvan hát! Iskolás!

– Na de... Mucika néni! Nem azért jöttem én, hogy most itt a hálálkodást zsebretegyem! De van valami, amit el kell mondjak. Ha lehetne valahol vagy tíz percet nyugodtan beszélni...

– Persze, hogy van, gyere be a patikába! Van egy hátulsó szoba, ott beszélhetünk!

Odabent aztán megeredt a szava Zsigának. Hogy baj van biza, nem is kicsi. Valakik nagyon figyelik a Muci gyógyszerésznőt. Nem lehetetlen az sem, hogy az életére törnek, de az egészen biztos, hogy nagyon meg akarják verni. Bottal, meg ami éppen a kezükbeakad.

– Dehát én alig járok ki a házból! Csak ide és aztán haza. Még a vásárlást is útközben intézem el. És a lányom is. Az iskoláig és haza. Mindig vannak emberek körülötte.

– Na, azt nagyon okosan tetszik tenni! De még így is nagy a veszély! Mert azok, meg tudják találni a módját annak, hogy mégis elérjék azt amit akarnak. Valahogy! Ma már nem hatalommal, de ravaszsággal, ismeretsséggel, ki tudja, mivel!

– Dehát kik azok az emberek? És miért?

– Ezt nem tudom! De híre jár egy ideje. Hát eljöttem. Szóltam. Ahogy a férjének is szóltam a tavaly. Remélem, hogy megfogadta, mert eltűnt!

– A férjem? Laci?

– Igen bizony! Az aki primás volt a Rózsa vendéglőben. Mert őt is megfenyegették. De ő szerencsére már alámerült. Jól tette! Nem is láttam már több éve. De magára is vadásznak. Hát vigyázni kell.

– De hogyan?

– Először is, el kell tüntetni a házából mindent, amire ráakadhatnak. Ami rájuk veszélyes lehet! Mert nem ingyen csinálják ám a cirkuszt! Hanem azért, mert félnek. Ők is. Sok disznóságot csináltak a régi időkben, és most nem tudhatják, hogy mi és hol bukkan elő! Tényleg! Nincs szüksége egy őrzőre? Tudok szerezni! Ingyen van, ne féljen!

A gyógyszerésznő elnevette magát.

– Testőr? Nem vagyok én filmszínész!

– Pedig jó lenne. De addig is, ezt amit mondtam, nagyon hamar el kellene intézni!

– De azt se tudom, hogyan! Sosem kerestem én semmi ilyesmit!

– Hogyan! Hát nagytakarítással. Egy asszonynak az ilyet tudnia kéne! Várjon csak! Én sokszor csinállok uraknak, úrinőknek nagytakarítást. Ha akarja.. megegyezhetünk! Ingyen van! Csak azért, mert mindig olyan rendes tetszik lenni ismeretlenül is.

Akkor hát meg is egyeztek. És néhány nap után a nagytakarítás rendben megtörtént. Még jó oldala is volt, mert néhány kacatot ki lehetett dobni.

És ami a legfontosabb, Erzsikét azonnal kivették abból az iskolából és átírátták egy sokkal közelebbi másik suliba. Azt hozták fel oknak, hogy a régi iskola nagyon messze volt, két villamos kellett odaérni és ugyanannyi vissza.

Ezt a főtanfelügyelő is megértette.

Zsiga egyébként még akkor se nyugodott meg teljesen. Ellenkezőleg, sok unszolással elérte azt is, hogy a két nő, anya és lánya, más városba költözzön.

Ez azonban később történt, és megelőzték olyan események, amelyek szintén hatással voltak az Erzsike életének későbbi alakulására.

Egyelőre természetesen folyt tovább a kis család – csonka család – addigi élete. Az új iskolába, új osztályba valahogy be kellett illeszkedni, ismerkedni kellett a többi diákkal meg természetesen a tanárokkal is. Nem volt egyszerű, könnyű sem, annak ellenére, hogy eleinte annak tűnt. Az új ismerősök, új ingerek egyelőre elfeledtették vele azt az ürességet, amely a Fejsze hiánya miatt támadt benne. Csak néhány hét után kérdezte meg az édesanyjától, hogy:

– Anyu! Nem tudod, hova lett a Háború és béke második kötete? Nem találom sehol! Megvan az első, megvan a harmadik és a negyedik, de a másodiknak nyoma veszett.

– De hát nem olvastad már? – Zsike afféle korán érdeklődő leányka volt, és sokat is olvasott. Érdekelte is maga a könyv, és természetesen az a világ, amely a Jasznaja-Poljánai szellemi óriás fő műve nyomán feltárult benne. Eleinte csak a történet romantikus részét érezte meg és nagyon élvezte. Majd hetek múlva vissza-visszatért és egyre újabb sorsokat, mellékszálakat fedezett fel benne. Szilágyi Emma jó érzékkel engedte, hogy olyan könyvet olvasson ami sokak szerint nem éppen neki való, ő ugyanis jól tudta, hogy a valóságos korokban látható és hallható történetek messze durvábbak és csúfabbak mint azok, amelyeket az orosz írófejedelem egyáltalán kiagyalni volt képes.

Ugyanakkor a gyógyszerésznő természetesen tudta azt is, hogy mi is történt az ominózus második kötetel.

Az ugyanis Zsigánál kötött ki. A nagytakarítás idején a takarító, ahogyan ígérte is, jól körülnézett és mi sem volt természetes mint, hogy azt a bizonyos papírt is megtalálta abban a bizonyos könyvben. Sőt, igazából két papírt, mert ott volt mellette már a Fejsze által kisillabizált, addig alig olvasható rész is.

– No, ez érdekes! – vitte a lapokat Emmához – És természetesen életveszélyes is. Legjobb lenne eltüntetni!

– Jól van Zsiga, tegyél vele amit akarsz! Én eddig nem is tudtam a létezéséről. Minden valószínűség szerint a lányom szerzeménye!

– Igen ám, de mi van akkor, ha esetleg a könyvbe is beírt ezt azt, a levél hatására?

– Hát vidd el a könyvet is! A lányom élete csak többet ér mint egyetlen könyv! Van itt elég olvasnivaló, ha ez nem lesz is!

Zsiga tehát elvitte a könyvet. Hogy mit tett vele, mit nem, arról nem számolt el később sem, egyrészt azért, mert jó ideig ő sem jelentkezett, másrészt, mert nem kérdezte senki. Amikor aztán újra megjelent, akkor is egész más volt az ami érdekelte.

Hogy mit mondott el, mit nem, az volt a lényeg, hogy néhány nappal az utolsó látogatása után új férfi jelent meg az Emma életében. Illetve egyelőre csak új ember, mert távolról sem a férfi minőségében érkezett. Kádár Gyuri volt a neve, és egyike volt annak a négy embernek, akik a fekete márciust követően többéves börtönt kellett elviseljenek. Több mint tíz év után így ütött nagyot a kis családon a régi tragédia. Amely akkor, még nem is az ő tragédiájuk volt. Úgy tudták.

– Igen, én Kádár Gyuri vagyok. Ütős és fúvós hangszerek. Valamikor régen, együtt muzsikáltunk öten. Vagyis az öcsém Gyszi, a maga férje, és még Grósz a dobos. És még ott volt a brácsás, Paga Elemér. Ő már akkor öreg volt, mert valamikor a Rózsa vendéglőben kezdte. De aztán, ahogy a vendéglő befuccsolt, ahányan, annyifelé rajzottak ki. Elemér például hozzánk. Ő volt a névadó. Mert, hogy cigányzenekarnak mondtuk magunkat, pedig ő volt akkor már az egyetlen cigány köztünk. De meg még szerencséje is volt, mert akkor, arra a tüntetésre nem jött el. Igaz, meg is halt nem sokára! És különben is az a nap volt a zenekarunknak a vége. A dobos elment, ki tudja hová, Gyulát, meg engem lecsuktak, valami öt év meg egy napra. Tudja, mi ez?

Emma a fejét rázta, hogy nem tudja.

– Ez azt jelenti, hogy az öt év biztos volt, és öt év után várhattuk azt a bizonyos egy napot. Amely eljöhet azonnal, vagy jó későn, vagy sohanapján. Én szabadultam a legkésőbb. Azok közül, akiket akkor elítéltek. Úgy egy hónapja. Mire hazaérkeztem, a feleségem már mással élt. Meg is mondta, hogy menjek ahova akarok, de hozzájuk ne, mert ott nincs

helyem. Hát egy hónapig húztam itt-ott, nemrég meg találkoztam, Puczi Zsigával. Ő azt mondta, hogy kérjem meg szépen, hadd maradhassak valameddig. Úgyis nagy ez a ház két embernek!

Emma hallgatott. Mint aki nagyon elgondolkozott valamin. Majd azt kérdezte:

– És Laci?

– A férje? Ő akkor eltűnt. Gondolom, őt is elítélték, de nem biztos. Azt hiszem, hogy teljesen felszívódott.

Emma most meg már bólogatott. Hiszen megmondta azt neki Szilágyi László, hogy nem fog közeledni a családjához, mert elkövetett valamit – fene tudja, hogy múlt időben mondta-e – amit szégyell. Azután azt mondta:

– Hát jó! Nem bánom. Jöjjön vissza két nap múlva! Azt tudja, hogy van egy lányom. Már elég nagy. Hát meg kell beszéljem vele.

És valóban, két nap után megint megjelent Kádár Gyuri. És azt mondták neki:

– Jó! Próbáljuk meg! Egyelőre egy hónapra! Valóban van egy szobánk, amit nem használunk. Akár teljesen különállónak is felfoghatja.

Aztán... az idő múlt szépen a maga mentében, a sulis a vége felé járt, Erzsike pedig egy diáktársaságban megismerkedett Öreg Misivel.

Az első ami feltűnt neki a srácon, a rendkívüli hasonlóság volt Fejszével. Igaz ugyan, hogy Misi egy jó félfejjel magasabb volt mint az elmaradt barát, de a két diáknak az arca olyan egyforma volt, mintha ikrek lennének. Vannak ilyen, a természet által elkövetett furcsaságok, és mivel a leányka már nagyon hiányát érezte a régi barátnak, nem is merte észrevenni azt, hogy a hasonló arc kivételével szinte semmi közös nincs

bennük. Misi különben idősebb is volt, akkor már érettségi előtt állt.

Hát elmentek néha együtt sétálni, mint régebben Fejszével. Társaságba is mentek, természetesen diáktársaságba. Amikor pedig a tanításnak vége lett, találkozókat beszéltek meg.

– Ki az a Horogszegi?

Ezt az édesanyjától kérdezte, még a vakáció kezdete előtt.

– Horogszegi? Honnét veszed te ezt a nevet? – kérdezett vissza Emma.

– Csak olvastam. Olyan... furcsának találtam. Ezért kérdeztem. Tudsz valamit róla?

– Persze, hogy tudok. A Mátyás király nagybátyának volt a nemesi előneve. Miért érdekel?

– Mondtam. olvastam

– Hol?

Zsike vállat vont.

– Nem tudom már. Talán újságban. Valami gond van vele?

– Igen is, meg nem is. Mert az édesapádnak is ugyanez volt az előneve.

– Akkor mi most Mátyás királynak a rokonai vagyunk?

– Valami afféle. Elég távoli rokonság lehet, ha egyáltalán igaz. Különben csak te vagy a rokon, én nem.

A kislány hallgatott, mint aki emészti a hallottakat. Később se mondott többet, csak annyit, hogy:

– Érdekes!

Mire az anyja:

– Nincs benne semmi érdekes. Mindenkinek vannak rokonai, miért pont apádnak ne lennének?

Zsike megint hallgatott, ezután már véglegesen, mint aki lezártnak tekinti a beszélgetést.

Persze, akkor már sok mindenre kellett figyelni. Öreg Misure, aki egyre hevesebben ostromolta, az új lakójukra, aki néha

esténként bement az anyjához beszélgetni – elvégre mégse beszélgethetett egy leánykával, aki a lánya lehetne!

Aztán pontosan az történt ami hasonló esetekben történni szokott. És a történeésből, az ajtón és az aránylag vékony falon keresztül Zsike először csak halk, rábeszélő hangokat hallott, félbeszakítva néha enyhe ellenkezéssel. Aztán az ellenkezés megszűnt vagyis átment valami ütemes dünnnyögésbe, néha nevetésbe, hogy aztán egy végső hangos sóhajtásban csúcsosodjon ki mielőtt befejeződött.

„Hát ilyen ez!” nyugtázta magában a kislány. „Nem emberölés, sőt inkább kellemes”! Mert azért tizennégy-tizenöt éves lányok sok mindent megbeszéltek egymással a szünetekben, tehát tudta, hogy mit hallgatott végig.

Az első reakciója – csakis belső, lelki reakció – valami kellemetlen érzés volt, hiszen nem így képzelte el ő az anyja magánéletét. De mindjárt utána egy másik gondolat azt mondta, hogy „de miért maradjon egyedül, ha már több mint tíz évig az volt a sorsa?” a harmadik gondolat meg az volt, „de ha ez ilyen, s ennyi, akkor miért is kapálózok én a Misi közeledése ellen? Hiszen ez végeredményben jó dolog! Megkönnyebbülés”!

És valóban. Megkönnyebbülésre mindenképpen szüksége volt, a hónapok óta gyülekező lelki gondok és megismert titkok közepette.

És a legközelebbi alkalommal amikor a legény hívta, hogy menjen el hozzá, ő el is ment.

A tűzkeresztség azonban nem olyan volt amilyennek elképzelte. Mert Mihály vad volt, durva és nagyon erős. Ott ellentmondásnak hely egy csepp sem volt, még visítani is csak halkan mert, félve attól, hogy még rosszabb lesz.

– Csak az első alkalom ilyen kellemetlen – mondta a férfi amikor lefordult róla, nagy elégedetten. És még hozzátette, hogy – meglátod, holnap sokkal jobb lesz!

De akkor Szilágyi Erzsébet már tudta, hogy második alkalom nem lesz. Se holnap, se máskor, hanem sohanapján. De szólni nem szólt, csak hallgatagon öltözködött.

Emma aznap délután is bent kellett maradjon a gyógyszerárban, ezt tudta. Amikor elköszönt Mihálytól, a fiú úgy búcsúzott, hogy „akkor holnap”!

És nem volt holnap. Se másnap, se máskor.

A vérzés, elég erős volt, csak harmadnapra állt el. De tudta, hogy előbb-utóbb el kell állnia. Ezt is megbeszélték lányok egymás között. Arról természetesen nem szólt senkinek, hogy most már tapasztalta is. Mi köze hozzá akárkinek? És úgymint vakáció volt.

Misivel nem ment el a találkára. Sem akkor, sem később.

A srác eleinte szintén hallgatott, csak leveleket írkált. Amikre természetesen semmi választ nem kapott. Egy idő után aztán, lesz ami lesz jelszóval, megkereste Emmát. De nem volt szerencséje.

– Ha a lányom nem válaszol, akkor minden bizonnyal elhatározta, hogy nem akar találkozni – mondta, meg még azt is hozzátette, hogy ő, mint az anyja minden erejével, a törvényadta jogával meg fogja védeni a lányát.

A törvényre való hivatkozás aztán hatott. Öreg Misi nem jelentkezett többé. Amúgy is folyt az érettségi, „biztos tanul” gondolta Erzsike.

De Misi úgy látszik, végleg elmaradt. És a leányka elkönnyvelte magában, hogy „így van ez rendjén”! És még arra se gondolt, hogy az anyja egyáltalán tud-e, vagy sejt valamit. Ő hallgatott, addig se volt valami beszédes, egy idő óta meg éppenséggel befelé fordulóvá vált.

Aztán, amikor legalább nagyjából túl volt a lelki, (sőt testi is) megpróbáltatáson, egyszersmind konstataulta azt is, hogy legalább testileg egészséges maradt, eszébe jutott a régi barát.

„Vajon mi lehet Fejszével?” mert Fejsze olyan kedves volt, mindig olyan megnyugtató, ő biztos nem olyan vad és erőszakos mint ez az állat! „Tényleg, mi van vele”?

Papp Gabit könnyű volt megtalálni. Délelőttönként rendszerint ott lógott a téren egyedül, vagy néhány srácnak, és nagyobb lánynak a társaságában.

Félrehívta hát és elmondta neki, hogy mit szeretne. És azt is, hogy senkinek el ne mondja, mire kérte meg.

Gabi, akinek fogalma nem volt arról, hogy Zsike már szakított Öreg Misivel, természetesen meg is ígérte. „Persze! Nem is jó, ha az ember lánya mindent a srácának az orrára köt”!

A válasz három nap után jött. Ha ugyan válasznak lehet tekinteni. Mert az elküldött papírok mellé egy szó sem volt fűzve.

Nem hagyta annyiban. Két nap után „véletlenül” éppen arra sétált. A fiú anyja nyitott ajtót. Kérdezte, hol van Fejsze?

– Nincs itthon. Ez idő szerint éppen az apjával kirándul valahol Erdélyben.

– És mikor fog hazajönni?

– Nem tudom! – és becsukta az ajtót. Úgy látszik, neki se volt jókedve.

Később aztán a leányka kedve is még jobban elromlott. Harmadnap ugyanis azzal lepte meg az anyja, hogy megint költözniük kell. És megint más városba.

Nyár végén találkozott megint Papp Gabival. Ezúttal pedig nem is kereste.

– Mit csináltál Öreg Misivel? – kérdezte az idősebbik lány.

– Semmit. Június eleje óta nem is láttam.

– Te valóban nem tudod, mi van vele?

– Nem.

– Akkor elmondom. Tudod, az ő családja gazdag. Hát érettségire kapott egy autót. Azzal meg elkezdett száguldozni. És balesetezett. Azóta is élet és halál közt van. A legfőbb idegszálak közül sok elszakadt benne, se mozdulni, se beszélni nem tud, sőt még enni se. És ez már így is marad amíg él.

Az akaraterőnek valami különleges megfeszítése következtében, Zsike állva maradt. Nem esett el, de fehér lett mint a hulla, s reszketett is. De állva maradt.

Gabi elment, csak valami olyasmit suttogott, hogy „résztétlen dög”! De ezt Zsike nem is hallotta. Később, talán három-négy hónap után hozta elő az emlékezete a tudata alól, már egy más városban. De AKKOR, állva maradt. Majd hosszú percek múltán reszketve elindult haza. Otthon... csak hallgatott. De ez azelőtt is szokása volt.

Bizonytalan élet

„Ha egy sötét háttérhatalom ki akarná kémlelni egy országban az értelmiségiek világjelenségekről alakított véleményeit akkor a legkönnyebb módja ennek az lenne, hogy a nagykönyvtárak katalógusaiban utánanézzem, hányan és mit olvasnak. Persze ehhez még az is kell társuljon, hogy az újságosok standjain megérdeklődné, mely sajtótermékek fogynak, mikor és mely példányok leginkább.

Nehéz ügy, de elég jó merítés és valóban ritkán téved”.

Ősz eleje volt akkor, szeptember és ahhoz méltó módon szép napsütés. Ilyenkor az emberek, ha éppen nem ülnek nyakig a munkában, akkor általában strandolnak, esetleg kirándulnak. Akinek gyermekei vannak, javában készíti őket az iskolára, vagy az óvodába menésre. A könyvtár termei ilyenkor üresek szoktak lenni, és valóban a szolgálatos főkönyvtáros egyedül üldögélt a helyén, illetve néha felállt, tett néhány lépést azzal az ürüggyel, hogy körülnéz. Persze tudta, hogy üres termekben – három volt belőlük – semmi nem szokott történni. De a mi könyvtárosnőnk még aránylag fiatal volt, s annak megfelelően mozgásigénye is volt.

Harmincöt éves volt, illetve már egy kicsivel el is múlt a születésnapja. Amely június elején volt, egész pontosan Tünde napján. Néha el is gondolkozott azon, hogy miért, hogyan lett belőle épp Erzsébet? Holott ha Tündének keresztelték volna – akkor az ilyesmi már nem tartozott a lehetetlenségek közé –

biztosan sokkal jobban érezné magát. Ezt, legalábbis így gondolta.

De egyébként is helyénvaló volt nála a biztonság, a lelki komfort iránti vágy, ez már rég kialakult, s ki is fejlődött benne, hiszen fiatal élete folyamán már háromszor hagyta el a várost, amelyet pedig már kezdett megszokni. Mindannyi törés az életében.

A költözéseket mindhárom esetben az anyja szorgalmazta, méghozzá egy valószínűsíthető életveszélyre való hivatkozással. Hogy az a bizonyos életveszély mennyire volt valós, vagy mennyire inkább csak elképzelt, az az anyja nem tudhatta. Ő, Erzsébet tudta, hogy létezett, de ő viszont soha az anyjának egyetlen szót se mondott arról, hogy tud, vagy nem tud valamit.

Aztán a három költözés után még egy negyedik is elkövetkezett, de az már a saját elhatározásából. Erről se mondott semmit. Illetve azt igen, hogy egyetemre akar menni, méghozzá Kolozsvárra, irodalom, közelebbről könyvtár szakra. Ezt, hogy mi is legyen a jövője, meglehetősen utánajárással választotta ki, úgyszintén azt is, hogy hova.

Ekkor még élt a híres Kovács Elemér, régebbi nyelvtörténész prof., de már nyugdíjas volt és meglehetősen öreg. Erzsébet tudta, hogy őt már nem fogja tanítani, pedig szeretne volna. Mindazonáltal, megkereste a lakcímét és egy rövid telefonbeszélgetés után meglátogatta.

Az öreg, amikor megmondta neki a teljes nevét, megértően bólogatott és azt mondta, ő is úgy találja, hogy ott van a helye, azon a fakultáson.

Többet nem elemezték a dolgot, mindketten egyetértettek. Az egyik rengeteget tudott, a másik viszont több megrázkódtatáson ment keresztül. Bár azok nem voltak látványosak.

– Erre van szükséged! – mondta az öreg. Igaza lett.

Az egyetem elvégzése után aztán megkereste a térképen azt a várost, amelynek addig csak a nevét ismerte, azt is csak könyvekből és rábökött az ujjával.

– Ez jó lesz!

Az lett.

Ennek már minden esetre tizenegy éve van, s a kezdeti segédkönyvtáros nagyot lépett előre az elmúlt évek során. Ha Kovács Elemér akkor még élt volna, megint csak bólogatott volna.

Ezúttal azonban már egy másik évben volt és szeptemberi napsütéses délelőtt, aminek örült, mert éppen csütörtök következett, amikor pedig találkozni fog Mariannal.

Marian nagyjából három hónap előtt jelent meg az életében, természetesen a könyvtárban ismerte meg. Hol is lett volna lehetséges, ha egy szer Erzsébet nem járt sehova. A könyvtár volt az állandó tartózkodási helye, többet volt ott mint abban a lakásban ahol abban az időben lakott. És ahol nem fogadott semmiféle vendéget. Nem lett volna tilos, de úgy szokta meg. És végeredményben kit is fogadott volna? Az édesanyja jó háromszáz kilométerre volt onnan, más megye, más város, egyedül küzdött a szívbajával. Amely különben egyáltalán nem látszott rajta. Addig küzdött vele, míg aztán, nagyjából kép évvel azelőtt egy adott pillanatban egyszer csak meghalt.

Hát mindenképpen lennie kellett tehát valamilyen betegségének, ha látszott rajta, ha nem. Mert, hogy egy reggel egyszerűen nem kelt fel az ágyból. Talán éppen egy asszony találta meg, aki takarítani járt hozzá hetente egyszer. A hivatalos orvos azt mondta, hogy alig egy napja történhetett a haláleset. És, hogy minden valószínűség szerint meg sem érezte az egészet. Amiről egyébként senki nem tud semmit, mivel az emberek AZUTÁN nem szoktak beszámolni.

A temetést Erzsébet rendezte el az előbb említett takarítónő segítségével. A takarítónő sírt. Erzsébet alig könnyezett. A lakást is eladta – nem ért valami sokat – és annak az árából vette meg Vigyázóváron azt a kis, városszéli házat, amelyet azóta sikerült belakjon.

A temetés után az asszony szóvá is tette. Sehogy se tudta felfogni, hogyan lehet valaki ilyen szívtelen.

– Négyyszer kellett felforgatni a teljes életemet! Parancsra! Soha nem lehettem otthon sehol, mert mire megszoktam egy helyet, mire barátaim lettek volna, megint odébb kellett állni! Méghozzá valami képzelt életveszély miatt! Hát ezért.

És volt ereje nem megmondani, hogy végül is annak a képzelt életveszélynek egy része, nem tudni, mekkora része, talán valamennyire valósnak bizonyult.

– És most itt vagyok és még mindig élek. És magányos vagyok, teljesen egyedül!

A takarítónő talán megértette, talán nem. De minden esetre nem firtatta tovább. És Erzsébet csak nagyon kevés dolgot vitt magával az anyja hagyatékából. A amit mégis vitt, elfért egy átlagos sporttáskában. Iratok voltak és néhány CD. Vagy DVD, meg se nézte igazán.

Attól fogva aztán még kevesebbet járt ki, gyakorlatilag csak a könyvtárba, meg sportolni. Mert azt nem hanyagolta el. A sportot. Tízéves volt, amikor az anyja elvitte egy dodzsóba, beszélt valamit, ezt-azt a mesterrel, s meghagyta, hogy tanítsák meg neki a hagyományos okinavai karatét, amennyire tudják. És amennyire ő meg képes tanulni.

Erzsike attól fogva el-eljárt abba a terembe, hol rendszeresen, hol kihagyásokkal. Nem nagyon érdekelte az egész ügy. Azért mégis, tizennégy éves korára csak eljutott valahogy a fekete övig, vagyis elérte azt, hogy már hivatalosan nem számított tanítványnak, hanem... ha egyáltalán kíváncsi lett volna valaki

is az ilyesmire, hát mesternek nevezhette volna. De nem volt olyan ember, aki éppen arra lett volna kíváncsi.

Aztán jött a rövid diákszerelem Fejszével, majd később a rosszul sikerült kapcsolat Öreg Misivel. Na, attól fogva egész más szemmel nézte a harcművészeteket. A terembe is igyekezett rendszeresen járni, és ami fő, igyekezett mindent megtanulni amit a szenszej, egy négy danos mester, tanított neki. Így esett, hogy bár sokkal többet tanult mint korábban, na meg az vizsgák is jócskán megnehezedtek, mire az egyetemet elvégezte, már volt két danja. Vagyis, taníthatott is volna, ha éppen az lett volna az élete értelme.

Fiúk? Vagy akár férfiak? Nem voltak az életében. Eleinte a tapasztaltak utóhatásaként félt tőlük, később pedig, amikor rájött, hogy néhány perc alatt akárkit le tud szerelni, aki nem műveli ugyanazt a sportot, eldöntötte magában, hogy nincs szüksége férfira az életében.

Kedvességre, kényeztetésre azonban mindenkinek van valamennyi igénye, ezért harmadéves korában, egy pár hétre megpróbálkozott egy évfolyamtársnőjével. A másik leányról nagyjából tudta, hogy milyen életstílust képvisel, hát amikor már nagyon könnyű volt meglátni a vágyat a szemében, engedett a néma kérésnek.

Ez azonban nem volt igazi. Csak olyanféle játék, amelyet sokszor látott falun, vagy a város szélén két költözés között, mert majdnem mindig a szélén laktak valamely városnak, ahogy a csordában a tehenek játszani szoktak egymással. Tudta, hogy egy csordában általában csak egy bika szokott lenni, nem volt tehát ritka az olyanféle játék estefelé, amikor hazahajtották őket. Elvégre a tehenek is érző lények, nekik is vannak ösztöneik (egyebük se nagyon van), hát játszottak.

Erzsike azonban hamar rájött, hogy ő azért mégiscsak különbözik egy tehéntől, és megszakitotta azt a kapcsolatot. A

másik leány se nagyon ellenkezett, hisz a vak is észrevette volna, hogy ő csak afféle pótléknak tekinti azt a játékot.

Férfi azonban nem volt. Nem azért, mintha nem akadt volna bármikor, amikor ránézett valakire, és természetesen a dodzsóban is voltak fiúk, sőt férfiak is, de ő eltökélte magát, hogy neki így jó és így felel meg az élet. Pedig még ismerős is akadt köztük. Régi ismerős, még az iskolából. Eleinte nem is ismert rá. Csak amikor már egy perce nógatta a srác, akkor ismerte meg, de csak az arc hasonlósága után. Mert semmi sem hasonlított azonkívül arra a régi, nagyfejű, hagy kezű-lábú, gnómszerű fiúra.

– Botos Gábor! Ejnye, de sajnálom, hogy nem ismertem rád!

– Egyet se sajnáld! – nevetett vígan – Sokan vannak így vele. A régi ismerősök közül persze. Na! Hát megnőttem. Csak nem akkor amikor a többi. Hanem később! Pedig ilyen piros haja nem mindenkinek van!

A férfi valóban jó magas lett. Valami száznyolcvan centi lehetett és csak azért nem tűnt ki azzal, mert a magasságához arányosan izmos is volt. Nem is lehetett az véletlenül, mert amikor első alkalommal megjelent, a szenszej mint régi ismerőst üdvözölte. Hát, úgy látszik, valamiképpen híresség lett belőle.

– Állatorvosit végeztem, ezt nem tudhatod, mert elkerültél. De nem dolgoztam a szakmában. Elkapott a divatos környezetvédelem. Azóta a világot járom. Főleg Afrikában élek. Most is onnan jövök! Éppen szabadságon vagyok.

Hát ez egy ritka öröm volt. De nem tartott sokáig, mert Gábor három hét múltán visszament a szeretett Afrikájába, a feketéi közé.

– Most az Okavango deltájába megyek. Ott most van őszi és gyümölcserés. Ott van a helyem!

Erzsébet irigyelte, de örült a fiú sikerének.

A változás az életében május második felében történt. Illetve akkor indult el, hogy később kiteljesedjen.

A férfi természetesen a könyvtárban ült és olvasott valamit. Néha felpillantott, ilyenkor Erzsébetet nézte. Nem sokáig, mert nem akarhatta, hogy a nézése feltűnő legyen. Ha az asszony is odanézett, akkor egy kis idő után elkapta a tekintetét és tovább olvasta az éppen előtte levő könyvet, vagy régi folyóiratot.

Ez többször is megismétlődött. Mivel pedig az a férfi – jóval idősebb lehetett a könyvtárosnőnél – általában hetente kétszer volt látható az olvasóteremben, kedden és csütörtökön, és mindig délután, feltehető volt, hogy abban az időben van szabadideje.

Néha azonban felborult a kialakult rend. Valaminek történnie kellett, telefon, vagy egyéb jele, de olyan halkan, hogy Erzsébet nem is hallotta, a férfi felugrott az éppen előtte levő könyv mellől és valami halk bocsánatkéréssel elrohant.

A nő kíváncsi lett mindennek az okára. Megnézte a nevet: Poenaru Marian, ez nem mondott számára semmit. Aztán a könyvek, folyóiratok amiket olvasott. Általában jelenkori történelem, társadalomtudomány, és amikor nem ezt böngészte, akkor versek. Szép versek voltak, Erzsébet is megnézte, el is olvasta amit elkapott mikor Poenaru úgy elrohant, hogy csapot-papot otthagyt. Számára ismeretlen versek voltak, természetesen az állam – és a férfi – nyelvén, de számára addig nem ismert költőktől. Szelíd, ábrándos versek a legtöbb, de úgy vélte, hogy van bennük erő is.

Vagy két hete ment ez így, mire elszánta magát és megkérdezte a férfit, hogy kicsoda is lenne? Mert, hogy olyan szelíd képe van, hogy galambnak is elmenne szegényebb háznál, de amikor úgy elrohan, érződik rajta a nagy elszánás.

– Katona vagyok!

– De hiszen most béke van!

- Békés katona vagyok! Tűzoltó, ha úgy tetszik.
 - Akkor értem. Csak akkor miért rohan el olyan ritkán? Holott én azt hallottam, hogy a tűzoltóknak naponta akár többször is riadót fújnak...
 - Igen. Csakhogy én már régi tűzoltó vagyok, tisztí rangban. Ezért általában csak a legnagyobb esetekhez hívnak ki. Ahol emberélet is van veszélyben. Egyébként irodai munkát végzek.
 - Így már jobban érthető. Persze, számomra még akkor is titokzatos. Társadalomtudomány? Versek?
 - Ó! A verseket egyszerűen szeretem. A többi... valahogy hozzám ragadt. Lehet, hogy vezekelek. Régmúlt bűnökért.
 - Szülők és nagyszülők bűnei?
- A férfi halkán elnevette magát.
- Odáig még nem jutottam. Egyelőre csak a saját bűneimmel foglalkozom.
- Most Erzsébeten volt a sor, hogy mosolyogjon. De mellett és azután sóhajtson is egyet.
- De jó világ lenne, ha mindenki ilyen lenne! A saját bűnökkel foglalkozna!
 - Ne higgye! Nem mindenki követ el olyan bűnöket, amelyek még évtized után is kísértik.
 - Na, magán nem látszik, hogy ilyen is volt. Amilyen szelíd!
 - Pedig volt! Igaz, olyan volt a világ akkoriban.
- Ebben meg is egyeztek. Erzsébet tudott egyet s mást a régi világ bűneiről, még ha nem is közvetlenül, s helyeselt is ahogy illett.
- Két nap után a férfi is mintha bátorságot vett volna, meghívta egy estére, színházba.
- Nem kötelező! De ha szereti a zenét... talán jó lesz!
- A „színház” Kolozsváron volt, odáig Marian vitte el kocsin. A zene pedig... talán operettnek neveznék, persze hibásan, mert távolról sem volt olyan tingli-tangli története, mint a legjobbak

kivételével majdnem mindegyiknek van. És a zene! A zene határozottan jó volt. A zeneszerző, Ciprian Porumbescu életéről szólt és természetesen sok olyan zene volt benne, amiket ő maga szerzett.¹

Egy élmény volt Erzsébet számára is.

A színház után rövid vacsora egy kisvendéglőben, majd a férfdi egyenesen hazaszállította.

– Ez egy nagyon szép este volt! – mondta Erzsébet búcsúzóul, majd hozzátette – Nagyon régen nem volt részem hasonló élményben!

Nagyjából hetente kétszer találkoztak ezután. Nagyon szolid találkozások voltak azok. Beszélgettek, kávéztak, ha éppen délelőtt volt idejük, miközben Erzsébet keményen kritizálta saját magát. Persze... gondolatban. Hogy: „Mi van velem? Annyira félek a férfaktól? Nem minden férfi olyan mint Öreg Mihály! Lám ez a Marian olyan szelíd és kedves! És sohase fogom megtudni, hogy milyen ember, ha ki nem próbálom!” És a rá következő héten valóban az övé lett. Marian pedig kedves volt, megértő és a megfelelő pillanatban emberként viselkedett.

Boldog hetek következtek. Sokat beszélgettek, a világról, a költészetről – Valóban! Te is írsz verseket?

– Nem! De szeretem a szép verset!

És természetesen saját magukról is. Hisz meg akarták ismerni egymást. Kiderült, hogy a férfi időnként eljár egy négytagú baráti társaságba, beszélgetni „Szerintem megszeretnének téged”, amely baráti társaság volt katonákból állt.

– Én vagyok a legfiatalabb! A kölyök!

1 Ezt a daljátékot én magam is láttam katona koromban a jászvásári színházban. Valóban tetszett nekem is. Nem tudom már, hogy a kultúra addigi hiánya tette, vagy valóban olyan értékes volt-e, de a hangulatára ma is emlékszem.

– Mind tűzoltók voltak?

A férfi elkomorodott. Aztán:

– Vártam ezt a kérdést! Nem. Én se voltam mindig tűzoltó. Keményebb helyen voltam én valamikor régen! A kezdet idején.

Elmondta, hogy a régi biztonsági szolgálathoz vezényelték, azonnal a tisztiiskola elvégzése után. Ott ismerkedett meg a másik hárommal, két férfi volt és egy nő, mind idősebbek. Valami barátság -féle is alakult köztük, de igazi barátság csak később lett belőle. A nő nagyon szép volt, mind szerelmesek voltak bele, de hát ő, vagyis Marian, kölyök volt még akkor. De az a nő nem ment férjhez, sőt abban a pillanatban, amikor elmondta, még mindig egyedül él.

Bizony nagyon sok rossz dolgot kellett megtegyenek, mert kötelesség volt. Még egy emberölésbe is belesodródott.

„Mikor volt ez?” kérdezte Erzsébet.

„Olyan húsz éve talán”...

még kérdezni akart Erzsébet mást is, de a férfi leintette.

– Engedd, hogy legalább azt elmondjam, amit egyáltalán lehet! Mert sajnos, még ma sem mindent lehet!

És elmondta, hogy az akkori Szolgálat szélnek eresztése után nem azonnal lett tűzoltó, előbb mással próbálkozott, de az mind rendre nem jött be.

Hanem a beszélgetés akkorra már megkeseredett. És később, amikor együtt voltak, az asszony csak úgy tudott eljutni a csúcsra, hogy valaki másra gondolt képzeletében. Ez a más Fejsze volt. A régi Fejsze, csak akkor felnőttnek, férfinak képzelte el magában.

Másnap meglátogatták a baráti társaságot. Valóban idősebbek voltak mint Marian, és különböző foglalkozásokat folytattak. A nő egyedül maradt meg a belügy keretében. Egyébként még akkor is szép volt a maga nagy darab módján.

Harmadnap megint találkoztak, de Erzsébet még kellemetlenebbül érezte magát az együttlét alatt. Nem is Fejsze járt az eszében, hanem Öreg Mihály.

Megegyeztek, hogy egy hétig nem is találkoznak. Marian látta, hogy Erzsébetet bántja valami, sejtette is, hogy mi lehet az, de azt nem, hogy éppen KI lehet?

Volt tehát, min gondolkozzon.

„Az apám volt, vagy nem volt az apám?” és „az az eset volt, amit hallottam is, vagy egy másik történet?” és „egyáltalán miért mesélte el mindez most Marian?”

Nem volt válasz egy sem.

Elővette azt a bizonyos, nagy becsben tartott papírlapot, illetve annak a másolatát, de nem lett belőle okosabb. Nem volt azon semmi amit azelőtt is ne olvasott volna el.

„Az anyám hagyatéka! Hátha abban van?”

Elővette azt a sporttáskát és módszeresen elkezdte átnézni. Eleinte semmit sem talált, aztán, a CD-ken akadt meg a szeme. Hátha ott van? Ott meg is találta. Elég réginek tűnt, de kiderült, hogy nem olyan régi. Alig egy évvel a halála előtt a gyógyszerésznő kikérte a férje szekus dossziéját és abban volt. Abban a CD-ben. Mert olyan formában adták ki. A borítójára még az is rá volt írva filctollal – az anyja írása volt – hogy „meg kell keresni Széki doktort”!

Erzsébet nem tudta az egészet végignézni. Felfordult tőle a gyomra.

„Ez igaz lehet”?

Aztán hirtelen két dolgot határozott el. Egyrészt, hogy megkeresi azt a bizonyos Széki dokit, másrészt, hogy megkérdezi Mariant, amikor találkoznak. Később, tovább gondolkozva rájött, hogy előbb kéne Mariann-nal beszélni, majd csak azután azzal a Székivel. Így legalább adhat saját

magának egy kis haladékot. Nem zuhan rá az igazság egyszerre, teljes súlyával.

Ám Marian nem jött. Sem a megbeszélt időben, sem azután. Próbálta felhívni, de a telefon, bár kicsengett, de nem vette fel senki.

Akkor már nagyon elkeseredett volt. És félt is. És ráadásul még arra is gondolt, hogy: „na és, ha az apám, akit soha nem ismertem, valami olyan főbenjáró dolgot követett el, hogy talán százszor megérdemelte a halált? Talán az anyám halálát is az elviselt megrázkódtatás okozta”?

És nem tudta, hogy kihez forduljon.

A takarítás elkezdődik

Tanácsstalanságában még az is megfordult a fejében, hogy meglátogatja annak a már megismert baráti társaságnak a tagjait, hogy megtudakolja tőlük, vajon mi lehet Marian-nal? Igen ám, de hol? Mert Kolozsváron van ám, de arra már nem emlékezett, hogy pontosan hol? Mert bemutatkoztak, illetve Marian bemutatta őket sorjában, de ki szokott emlékezni az ilyen gyors bemutatkozásokra. A nőt, ezt biztosan tudta, Carmennek hívták. De miféle Carmen? És egyáltalán, hol keresse őket? Mert Marian a saját kocsijával vitte és hozta akkor, ő pedig nem figyelt, hogy merre. Valahol talán a Pata utcán túl. Ott, ahol a város összeér a faluval és már el is kezdett leharapni belőle részeket. Ott még régi házak is vannak, persze nem a főúton. De már elkezdtek kinőni a televényből a magánpaloták, mint kertnek sövénykerítése mellett a mérgesgombák. Elveszik lassan a falutól a levegőt. Azoknak a palotáknak a gazdái ki tudja, miből építették őket. Talán egyesek franciaországi koldulásból szedték össze a rávalót, s még most se nagyon merik igazán belakni. Mások meg vagyonosak lehettek már régen is, csak éppen nem rakták ki a gazdagságukat a kirakatba. Ki tudja, mi volt annak az oka. A kétféle palota között igazából csak annyi volt a különbség, hogy az egyik fajta szemrontó módon giccses volt, míg a másik bántóan hivalkodó. Talán egy olyan utóbbiban találkozott a Marian barátaival. Vagy megint csak téved?

Nem tudta. Annyi biztos volt, hogy hetente találkoznak, de talán az a Carmen ott is lakik.

Kezdett egyre idegesebb lenni. Lehet, hogy baja esett Marian-nak? A tűzoltók munkája nem veszélytelen! Igaz, hogy a

barátja irodában dolgozott de, mondta is, mindent tudnia kellett, amit egy egyszerű „főcsővezető” tud.

És, ha megégett? Vagy egy ház dőlt össze amikor éppen dolgoztak? Akkor már inkább haragudjon rá és haragjában akart vele szakítani, csak éppen nem tudta, hogyan kell.

Ráadásul, hogy minden cifrább legyen, Puczi Zsiga is megjelent. Bejelentés nélkül jött, ahogy régebben szokott, egyszer csak ott volt. Csakhogy régebben az anyját látogatta meg, de most már ő maradt egyedül.

– Bocsásson meg Erzsike, hogy zavarom, de mindenképpen el kellett jöjjenek. El kell mondjak valamit.

– Jól van Zsiga, jöjjön be, csak sajnós kevés az időm.

– De mondanom kell valamit ami nem várhat.

– Jó, üljön le Zsiga és mesélje el! Iszik egy kávét?

– Igen, köszönöm!

Aztán a kávé mellett elmondta, hogy valami betegségbe esett, mondták is neki a doktorok, s azt is, hogy nincs már neki sok hátra. És ez az oka annak, hogy most már nem sokáig fog tudni vigyázni rá.

– Mert jó ha tudja Erzsike, hogy az édesanyja, mielőtt meghalt volna, rám bízta magát, hogy vigyázzak rá. De most már nem sokáig fogok tudni. Talán valami három hónapig, mert utána be kell menjek a kórházba. És vagy fogok még kijönni onnét, vagy nem.

Az asszonyka nagyokat hallgatott, míg a cigány ezeket elbeszélte. Arra gondolt, hogy vajon elmondhatja-e a régi védelmezőnek, hogy az eltűnt barátját keresi? És, hogy ki is az a bizonyos barát? Mert hátha megharagszik Zsiga és errefelé se fog nézni? Ami esetleg nem lenne olyan nagy veszteség, de ahhoz egyáltalán nem fűlött a foga, hogy éppen őt haragítsa magára. És éppen, amikor az beteg.

De aztán mégis győzött benne a szerelemből és félelemből összeállott érzés és... egy élete, egy halála, megmondta.

– Igen. Ismerem Marian urat, meg a társaságát is. De eddig nem tudtam, hogy eltűnt. Ha tudok valamit, visszajövök a hírrel!

Akkor megint eszébe jutott valami Erzsébetnek. Hogy, hát Botos Gábort ismeri-e?

– A Botos nagyságos urat? Persze, hogy ismerem. De ő most nincs itthon. Vadászik valahol!

– Igen, tudom. De mégis, ha látná valahol, megtenné, hogy ezt a CD-t odaadja neki?

(Akkor az már le volt másolva, s a másolatot akarta odaadni. De aztán mintha valami sugallatra, mindkettőt odaadta).

– Itt van, vigye el, az egyiket adja oda, a másik maradjon magánál! Talán így lesz a legjobb!

Aztán a cigány, ő sem fiatalodott időközben, elment. Erzsébet pedig valamennyire megnyugodott. Ezt ő maga sem értette, de valóban nyugodtabb lett. Talán az járhatott a tudatalattijában, hogy ha Marian-nak valami baja esett, akkor neki, egyedülálló nőnek, még könnyebben megeshet ugyanaz.

És emellett, még az is átvillámlott az agyán, hogy Zsiga megígérte, hogy utána néz a barátja eltűnésének. És addig még mindig állta a szavát, ha megígért valamit. Pedig, felfigyelt arra, hogy Zsiga, ahogy ment kifele, eléggé bizonytalannak tűnt a lépteiben. És mintha lötyögött volna rajta a nadrág is. Bár tudta, hogy náluk, cigányoknál hagyománynak számít a szokottnál szélesebb szárú nadrág, de ez a lötyögés mintha másféle lett volna. „Lehet, hogy tényleg beteg? Szegény! És különben is, már legalább hatvan éves. Annyi kell legyen!” de mégis, nem tudott nem megbízni benne.

Most, ha már nyugodtabb lett, gondolkozni is jobban tudott. Eszébe jutott például, hogy hol is laknak a Marian barátai. Ki is vett egy szabadnapot másnapra, s elutazott Kolozsvárra.

Carmen éppen otthon volt, és Radu meg Sorin is esedékes volt, hogy jöjjön.

Ám amikor elmondta, hogy mi járatban van, elkomorodott a három ember. Sőt, mintha egy pillanatig éppen ellenségesen méregették volna.

De a baziliszkuszhoz méltó nézés mindössze egy szemhunyásnyit tartott. Talán észre sem vette volna, ha aggodásában fel nem lettek volna turbózva az érzékei.

De akárhogy is, csak egy pillanatig tartott az egész. Az is lehet, hogy rémeket látott. És visszatért a legutóbb tapasztalt kedveskedő udvariasság. Csak egy kis szomorúság maradt a tekintetekben.

– Hát bizony mi sem tudunk Marianról semmit! Mi is aggodunk, de nem tehetünk sokat. Tudod, jó sok év elmúlt már, hogy feloszlatták a céget és a társadalmi tőkénk is elenyészett időközben. Ráadásul nekünk semmit se mondott a barátod, hogy készül-e valahova, és ha igen, akkor hova?

Így aztán maradtak a kétségek. Vajon mi történhetett, ha ezek a minden hájjal megkent népségek se tudnak semmit?

Két nap telt el és egy férfihang kereste telefonon. Mihai Ungureanu főfelügyelőként mutatkozott be és arra kérte, hogy a következő napon tartózkodjon otthon.

No igen! Talán megindult a gépezet, gondolta.

– De én nem jelentettem semmiféle eltűnést! – mondta a nagydarab, pirospozsgás férfinak, aki úgy látszik, a főrendőr volt. Egy vékony, egyenruhás hölgyike volt a kísérője, valószínűleg nála tanulta a mesterséget – Végül is nem a férjem, hanem a barátom. Hacsak meg nem haragudott rám valamiért és amiatt kerül.

– Persze, hogy nem jelentette. A bejelentő neve – belenézett a telefonjába, valószínűleg oda jegyezte fel a fontos dolgokat – megvan! Rotaru Carmen.

„Hát persze! Carmen! Ez egyrészt megnyugtató volt, hogy ők is komolyan veszik a Marian eltűnését, de ugyanakkor kellemetlen is. Mert azt jelenthette, hogy a férfi talán valami baleset áldozata is lehetett.

A főrendőr folytatta:

– Ha esetleg megengedné, hogy szétnézzünk a házában... hátha hagyott itt valami nyomot a barátja, amit ön nem vett észre.

– Csak tessék! Mert én se vagyok nyugodt! Nézzenek szét minél tüzetesebben! Hátha...

Amíg a kis rendőrnő szétnézett, élve az alkalommal valóban tüzetesen és szakszerűen csinálta, időnként megkérdezve valamiről, hogy az micsoda és honnan származik, addig Ungureanu végigvitt egy rögtönzött kihallgatást.

De nem volt semmi eredménye. Sem a kutatásnak, sem a kérdezősködésnek. Pedig még a hanglemezeket is megnézegették, meg is kérdezve egyik-másikról, hogy mi van rajta. De... semmi! El is mentek, lógó orral. Egyébként az Erzsébet orra is lógott, az eredménytelenség miatt. Mert titkon azért remélte, hogy csak találhatnak valamit. De, nem!

Hanem a rendőri látogatással azért még nem értek véget a kellemetlen jelenségek. Ellenkezőleg! Igazából azzal kezdődtek.

Az éjszaka kellős közepén arra ébredt Erzsébet, hogy valami motoszkáló hangot hall a házban. A hang nagyon halk volt, akár egér is lehetett volna, de ő tudta, hogy egér nem lehet. Eléggé utálta a rágcsálók azon nemzetségét ahhoz, hogy még az írmagjukat is távol tartsa.

Így hát felkelt és úgy ahogy volt, hálóingben, körbejárta a házat. Persze, nem talált semmit ami a zajt okozhatta volna.

Ezek után reggel fáradtabban ébredt, mint volt az éjszaka, ugyanakkor egész nap rosszkedvű volt. Ez pedig rányomta a bélyegét az aznapi munkájára is. Csodálkoztak is az olvasók, hogy olyasmiket, amiket máskor önként és vidáman megtett a kedvükért, mint például lapoknak, folyóiratoknak a beszkenneleése, sőt kinyomtatása is, ezúttal nem volt hajlandó.

– Majd máskor! Nem vagyok jól!

És igazából látszott is rajta valami ilyesmi. El is határozta, hogy lecserélteti a zárat, sőt biztonsági zárat tétet fel. Kora délután bezárta a könyvtárat – ilyen se történt még azelőtt – és elment egy híres lakatoshoz. Az új zár, sőt zárok, nagyjából egy félóra alatt megvoltak, de a lakatos búcsúzóul még azt mondta, hogy:

– Azért ne feledje könyvtáros asszony, hogy minden zár és lakat a becsületes emberek számára készül!

És valóban, éjjel megint folytatódott a motoszkalás. De ezúttal nem hagyta magát.

„Azért is alszom”! És úgy tett.

És reggel még fáradtabban és rosszkedvűbben ébredt mint az azelőtti napon. A fáradsághoz ezúttal valami félelem is társult. Az ismeretlentől való félelem. Ettől viszont mérges lett. Saját magára.

„Nem szégyellem magamat? Edzett, sportos nő vagyok, versenyeket nyertem, s félek egy ismeretlentől, aki akár egy egér is lehet”?

Erről meg az jutott eszébe, hogy hiszen a dodzsóban már szinte egy hónapja nem is volt. Azonnal elhatározta, hogy este, amikor végez a könyvtárban, elmegy. De aztán mégiscsak másnapra halasztotta az edzést. Hiszen jobb azt pihenten, tiszta fejjel végezni!

Pihenten? Nahát...

Azért mégis úgy tett.

És ezúttal esemény nélkül telt az éjszaka is. Mintha a motoszkáló megijedt volna a komoly elhatározástól.

A szenszej természetesen olyan örömmel üdvözölte kedves tanítványát, mintha az elveszett gyermeke került volna meg.

– Elnézést kérek, olyan dolgaim akadtak, amelyeket nem lett volna jó halogatni! – mondta Erzsébet megszégyenülten.

De nem is az edzőnek örült igazán, hanem egy másik embert látott meg a szeme sarkából, olyat, akinek nem kellett volna ott lenni.

– Botos Gabi! Hát te hogy vagy itthon? Hogyhogy nem vadászod éppen az oroszlánokat?

– Szabadságon vagyok. Különben nem vadászok oroszlánra, csak a legvégső, legszükségesebb esetben! Nincsenek valami sokan. Itt meg azért vagyok, mert akadt valami dolgom, amit el kell végeznek. Az ottani munkámat addig csak ellátják valahogy a segítőim!

– Na, ugyancsak örülök, hogy látlak! Hazakísérnél?

– Haza bizony! Ha nem kérdezed meg, én kértelek volna!

Erzsébet arra gondolt, hogy vajon nem-e éppen ő lenne az a bizonyos dolog amit a piroshajú férfi csak itthon végezhet el?

– Az jó lesz! Még ebédet is készítek neked!

Leült hát a környezetkutató egy karosszékbe és nézte, amint a háziasszony sürgölődik a konyhának kinevezett részben, a leendő ebéd érdekében. És amellet elmeséli a közelmúlt olyan eseményeit, amelyekről nézete szerint ő nem hallhatott.

– No, értem! – mondta Botos már a kávé mellett – És azt mondod, hogy rendőr is járt itt? Ungureanu méghozzá?

– Pontosan! Még egy kis rendőrnő is volt vele.

– Úgy! És hogy nézett ki az az Ungureanu?

– Hááát... olyan vastag! Pirosarcú ember.

– És a hangja? Hanghordozása? Milyen volt?

– Olyan, mint a rendőröké általában. Kemény. Parancsoló.

– Na Zsóka, hát akkor most már megmondhatom, hogy akkor volt az az ember Ungureanu, amikor én fizikai nobeldíjas! Mert Ungureanu, akit jól ismerek, középtermetű, vékony, és ami a legfontosabb, nagyon udvarias, halk szavú ember. Szóval akkor a dolog alighanem komolyabb, mint amilyennek gondoltam. Bocsáss meg kérlek két percre!

És elővette a telefonját, s felhívott valakit. Bemutatkozott az ismeretlennek, s megkérdezte:

– ...és most éppen hol vagy? Vigyázóváron? Nagyon jó! Ide tudnál jönni? Mennyi idő? Tíz perc? Várunk!

És bemondta a címet.

Valamivel több mint tíz perc múlva meg is érkezett egy vékony, halkszavú, nagyon udvarias férfi. Mintha még hasonlított is volna Marianhoz.

– Ungureanu Mihály vagyok! – mutatkozott be.

Valóban, elképzelni se lehetett volna két embert aki jobban különbözött volna mint a néhány nappal azelőtti és a mostani Ungureanu Mihait. Mert természetesen így írta a nevét, Mihai, nem pedig Mihálynak.

– De akkor ki volt a másik Ungureanu? – kérdezte azonnal Erzsébet.

– Valószínűleg egy imposztor! – válaszolta a valódi főfelügyelő

– Az egyenruha meg alighanem színházi kellék lehetett régebbi időkben.

– Egy imposztor honnan tudhatott volna a Marian eltűnéséről? És hogy nevezte volna meg a feljelentés forrását? Mert ő valóban élő ember. Sőt, nő! Ismerem.

A detektív gondolkodóba esett. Aztán megrázta a fejét, mint akinek valami nem tetszett.

– Úgy látom, hogy bonyolultabb ez az egész, mint amilyennek gondoltam. Azt hiszem, kelleni fog egy kis idő, hogy rendbetegyem a gondolataimat. Hogy megfeleljenek a tényeknek.

Ezután a két ember, férfi és nő, egymással versengve mesélte el a két előző éjszaka történetét, a titokzatos motoszkalással.

– Valaki minden bizonnyal keresett valamit!

– Igen. Azt is tudom, hogy mit! – szólt Botos.

– És mit, ha szabad kérdezni?

– Ezt – és elővette az ominózus CD-t.

A detektív jól megnézte.

– Szóval, szekus dosszié! Ezt nem szeretem. Azzal mindig van valami gubanc. Kié lenne?

– Az apámé. Én is csak nemrég találtam az anyám hagyatékában.

– No igen. Látom. És itt az van ráírva, hogy meg kell keresni Széki doktort.

– Igen, de még nem értünk rá!

– Akkor tegyék meg! Jobbat pillanatnyilag nem tanácsolhatok. Még az is lehetséges, hogy ő is veszélyben van!

– Akkor én?

– Azt hiszem, szintén! Jó lenne, ha valaki vigyázna magára!

– Van olyan – válaszolták egyszerre. Csak éppen mindketten mást gondoltak. Mert Botos úgy készült, hogy magára vállalja a védelmet, míg Erzsébet a gondolatában Puczi Zsigát nevezte meg.

Össze is néztek. De a detektív folytatta:

– Emlékszik még, hogy milyen irányból jött az a motoszkalás hangja?

– Hogyne! Arról! – és egy hátulsó ajtóra mutatott. Kisebb ajtó volt, nem is volt olyan jó állapotban mint a többi része a konyhának.

– És mi van ott?

– Fáskamra. Meg lomtár! – Vigyázóváron akkor már volt vezetékes gáz, de nemrég volt kiépítve, nem sokan használták, és aki használta, az is inkább csak főzésre.

Be lehet oda menni kívülről?

– Éppenséggel lehet, csak az most sokkal nagyobb zajjal járna.

– Mindegy! Azért én benéznék, ha lehet.

– A másik Ungureanu is benézett – kotyogta ki Erzsébet.

– Akkor annál inkább megnézném.

És bement. De rövid idő múlva vissza is jött. Jócskán volt rajta pókháló meg fűrészpör. Nem szólt, de a kinézése ékebben bizonyította, hogy nem talált semmit, mint hogyha egy novellát írt volna róla.

Végezetül még azt mondta, hogy lehetőleg ne menjenek el messzire „ez főleg rád vonatkozik!” intett Botos Gábor felé, majd elment azzal, hogy két-három nap múlva még visszajön.

A két volt iskolatárs magára maradt. Egyelőre csak nézték egymást, aztán megszólalt Erzsébet:

– Tudsz te komoly lenni, Gabi?

– Egész életemben mind az voltam. Nem is szabad másnak lennem.

– Akkor légy szíves mondd meg, de komolyan: nem akarsz engem elvenni feleségül? – Gábor megkövült a meglepetéstől, de a nő folytatta – tudom, hogy akkor, sulis koromban szerettél. Ezzel szerencsésen megtört a varázs. Az afrikai jó nagyot lélegzett, majd azt mondta:

– Nem való vagyok én neked férjnek! Én ugyan szerettelek akkor, de te mást láttál meg. És én akkor irigyeltem Fejszét a szerencséjéért. De az, volt. Most már másba vagyok szerelmes. A szabadságba! Afrikába! Ott van már az otthonom. És te ott nem tudnál élni. Nem úgy mint előkelő turista, hanem mint a fővadászmeister felesége. Nem tudnál. Biztosan érted.

Erzsébet lehajtotta a fejét. Értette. A férfi azonban folytatta:

– Tudom, hogy most nagyon egyedül vagy, azt is, hogy most, úgy értem, hogy MOST, el tudnád képzelni az afrikai életet a törzsek között, a szavannákon, tán még a sivatagban is, de neked más van kiutalva! Ezt meg én tudom. De most minden esetre nem ez a dolgunk. Hogy a múltakon rágódjunk. Hanem az, hogy megkeressük azt a bizonyos dokit! És megtudjuk tőle azt, amit meg kell tudjunk. Ha akarod, most akár itt maradok veled, akár estig, de éjszakára hazamegyek abba a panzióba, ahol szobát vettem ki.

Erzsébet először arra gondolt, hogy meg kellene sértődjön. De ránézve a férfi arcára és látva azt a mélységes mély szomorúságot amely ott honolt, azonnal megérezte, hogy micsoda erőfeszítésbe, önmegtartóztatásba került a nagy vöröshajú embernek az, hogy ilyet kimondjon. És akkor nagyon megsajnálta.

Fogság

Vigyázóváron volt egy Széki nevű doki. Fogorvos volt, Olivérnek hívták. Erzsébet nem volt a páciense, de ismerte, hát elmentek hozzá.

– Nem engem kerestek – mondta inkább Gábornak mint Erzsébetnek – hanem valószínűleg a nagybátyámat, Bertalant.

– Hát él még? – kérdezték egyszerre. Miközben a könyvtárosnő megjegyezte magában, hogy ez az állatvédő úgy látszik, hogy mindenkit ismer. Majd gyorsan helyesbített gondolatban, hogy inkább őt ismeri mindenki. Ami egyébként igaz is volt, mert elég sok előadást tartott. A valódi környezetvédelemről, nem pedig arról, amit félig sem művelt újságírók mantráznak, mert teljesen műveletlen politikusok azt írják elő nekik. Az már más kérdés, hogy a politikusoknak meg megint mások írnak elő sok mindent.

– De él ám! Igaz, hogy majdnem nyolcvan éves, de még bejár az egyetemre előadni. Konzultáns professzornak nevezik.

– Hát akkor nincs is a városban – lombozódott le a két fiatal.

– Nincs. Kolozsváron lakik feleségestől. Azt hiszem, hogy most már el se jön onnan akkor sem, ha ott megköszönik az eddigi segítségét. Várjatok! Itt a címe. Nyugodtan menjetek el hozzá, akár előzetes megbeszélés nélkül, ha otthon van, szívesen lát majd.

„Hát eddig volt” nézett egymásra a két fiatal, amikor már kint voltak az utcán.

– Kolozsvár nincs a városban – mondta Erzsébet.

– Az nincs, de nincs is messze, – jött a válasz – és különben is fel tudom hívni Mihait, hogy hol vagyunk és meddig. Szerintem valami ilyesmire számított is.

Ez időben Ungureanu Mihait kétségek gyötörték. Hogy mit csinált helyesen és miben hibázhatott? Hogy vajon jó volt-e nagyjából szabadjára engedni a két embert, vagy esetleg túl nagy veszélynek tette ki őket. De mindent végiggondolva, arra a következtetésre jutott, hogy ezt a kísérletet, akármi lett legyen az események mögött, el kellett végezni.

„Mert, ha Erzsébet ártatlan, akkor remélhetően ott lesz mellette az a vadász és megvédi. Ha viszont bűnösnek bizonyul, azt is csak úgy lehet bizonyítani, ha valami hozadéka lesz annak a szabad mozgásnak”!

A főfelügyelő egyébként minden kedvessége és udvariassága mellett ravaszságnak nem volt híjával. És esze is volt, mint a legtöbb valamikori Strupka Tamás tanítványnak.

Az árva gyermekből lett valamikori főrendőr annak idején, hatvan éves korában egyszer csak eltűnt Vigyázóvárról. Emiatt aztán egyesek holt hírét is költötték. Pedig csak az történt, hogy elhívták Bukarestbe kriminalisztikát tanítani. Így lett az egyik legjobb tanítványa a fiatal, szintén vigyázóvári, Ungureanu Mihai. A kriminológiát akkoriban egy nő tanította, akiről azt rebesgették, hogy Strupka Tamás leánya. Erről nem sokat lehetett tudni, de a hasonlóság kétséget kizáró volt. A nő egyébként akkor már csak szavakat tudott magyarul, mást alig. Igaz, hogy tótul még annyit se.

A rendőrség nem olyan mint amilyenek a biztonsági szolgálatok szoktak lenni, hogy a politika változásával az egészket fenekestől felfordítják. Rendőrré mindig szükség van. A biztonsági szolgálatra meg... no arra is szükség van, csakhogy azt először mindig meg szokták rostálni, majd aki átment a szűrőn, vagyis a legtöbbjük, azokat bevették az új szolgálatba. Így valósul meg a híres mondás, hogy: „Mindent meg kell változtatni ahhoz, hogy minden a régi maradjon”! Hej, Metternich Kelemen herceg, de nagy diplomáciai zseni

volt a maga idejében! Többen, sokkal többen kellene tudják akár ezt a híres mondását is, mert betű szerint igaz.

Ungureanu természetesen tudta. Ez volt az oka annak, hogy csak nagyon szőrmentében nyomozgatott ebben a kínos ügyben. Amelyben azonban, történjen akármi is, feltétlenül az igazságot akarta tudni.

Mindezeket végiggondolva, arra a következtetésre jutott, hogy a két embernek feltétlenül hagyni kellett valamennyi mozgásteret, és ehhez éppen kapásra jött, hogy azt a régi fődokit ki akarják kérdezni.

Egyelőre azonban Erzsébetet nem kellett megvédeni semmitől. Ellenkezőleg, nagyon jól esett neki az, ahogy az afrikai ember kísérette. Azt a visszautasítást nem vette sértésnek, végül is valóban szorultságában ajánlotta fel, és az sem biztos, hogy az afrikai élet ínyére lett volna. Bár igaz, hogy az egészből nem értett sokat. A saját akkori érzéseit sem. Aztán elkönyvelte magában, hogy alighanem a régi kedves múltból szeretett volna visszahozni valamit. Tán egy hangulat emlékét.

Széki doki egyébként bozontos, ősz hajú embernek bizonyult. Nem lehetett tudni, hogy az idős Einsteint, vagy talán Faludy Györgyöt akarta utánozni, de nem állt neki rosszul az a hajviselet.

– Ezek szerint azt a régi történetet szeretnék, hogy elmeséljem, amit én úgy szoktam mondani, hogy „a szekus emlékem”. De megkérdezhetem, hogy miért szeretnék?

– Engem Horogszegi Szilágyi Erzsébetnek hívnak.

– Akkor értem.

– Igen! Az apám kálváriájának a kezdetét akarom hallani!

Akkor az idős doki elmesélte nagyjából ugyanazt, amit már régen, másoknak is elmesélt a Kalapos család társaságában.

– Ennél többet nem tudok mondani. Laci még elvégezte azt az évet, de azután otthagya az orvosit. Nem tudom, miért és azt

se tudom biztosan, hogy miből élt azután. Felteszem, hogy zenélésből. Szépen játszott, több hangszeren is. De ez csak közvetett információ.

– Arról nem tud, hogy mikor és hogyan szervezték be?

– Erről egyáltalán semmit nem tudtam. Eddig a pillanatig. Na szegény Laci!

Aztán még beszélgettek, latolgatták a lehetőségeket, de nem sokáig, mert körülbelül egy félóra után a látogatók elmentek dolgukra.

Gábor még hazavitte Erzsébetet, de be se ment a házba, hanem hazafelé vette az útját.

Nem éppen a rá következő napon, hanem az azutánin, ismét tiszteletét tette Ungureanu.

– Nos, megvilágosodtak?

– Nem nagyon.

– Mondjam el én is azt amit én tudok arról a régi eseményről?

– Szeretném!

– Nos, az se sok. Inkább csak jellemzés. Vagyis, ahogy Szilágyi Lászlót ismerték azok, akik annak idején találkoztak vele. Általában, akik a zenéjét hallgatták. Egyébként vendéglői zenélésből élt, de ezt talán tudja is. Na szóval! Azt mondják, hogy a fizikai ereje óriási volt, valóságos erőművész. Ritkaság muzsikuskok közt. Ellenben az erkölcsi ellenálló ereje nagyon kicsi volt. Könnyű volt megfélemlíteni, vagy másképp befolyásolni. Amiket aztán később megbánt, de akkor már késő volt. Néha megpróbált kiszállni, de mindig visszarángatták.

– És mindig ugyanazok!

– Éppen az, hogy nem! Hanem általában mindig mások. És mindig más módszerekkel. Hát ennyit tudok. De a vége, az utolsó nap, tabula rasa. Teljesen sötét előttem.

Erzsébet talán mondhatta volna, hogy előtte már nem, mert akkor már sokat tudott, de hát éppen egy rendőrnek? Akit azelőtt soha nem látott?

Inkább hallgatott.

Aztán a főfelügyelő nagyot lélegzett, sóhajtásnak is beillett, és azt kérte, hogy még egyszer bemehessen abba a kamrába szétnézni.

– Természetesen, tessék! Itt a kulcs!

Mert akkor már bezárva tartotta.

A főfelügyelő bement. Egy kicsit pizsmogott odabent, majd amikor előjött, valami rongycsomagot hozott magával. Azon a rongycsomagon jól látható sötétbarna foltok és csíkok voltak.

A rongycsomót látva Erzsébet elfehéredett. Le is ült. Ő már sejtette, hogy mi lehet az. Nem is szólt semmit. Szólt azonban a főrendőr.

– Igen! Ez pont az, amire gondol. Mármost! Az teljesen mindegy, hogy én személy szerint mire gondolok, vagy mire nem. Akár azt is mondhatnám, hogy egy percig se hinném, hogy ön lenne a bűnös abban ami a barátjával történt. Vagy nem történt. Viszont az biztos, hogy változott a helyzet. És mindnyájunk érdekében az lenne a legjobb, ha most velem jönne. Mert ez itt – és felemelte a rongycsomót, hogy jól látható legyen – ez itt bűnjel. Most arra van szükség, hogy azt tegyem, amit a bizonyíték diktál. Aztán majd később határozhatok arról, hogy mi legyen. Előtte azonban jó lenne, ha telefonálna a vadász barátjának, hogy ha tud, azonnal jöjjön ide. És azután mindketten elkísérnének. Mert alighanem, egy darabig a vendégszeretetemet fogja élvezni.

Így is történt.

Egy hétig tartózkodott Szilágyi Erzsébet könyvtárosnő a vigyázóvári rendőrség épületében egy gondosan bezárt

szobában. Ugyan hivatalosan őrizetesnek számított, s mint olyant két nap után vagy el kellett volna engedni, vagy pedig valamit lendíteni azon az ügyön amely miatt ott kellett maradjon. Más rendőrnek már a körmére koppintottak volna a hatáskör ilyen túllépése miatt, de Ungureanu különleges státusban volt. Látszatra és minden civil szemlélő számára ő Husi városkának volt a rendőrkapitánya, akit vendégként kértek fel annak a nyomozásnak a lefolytatására. A valóság ezzel szemben az volt, hogy körülbelül két éve, közvetlenül az országos főkapitány közvetlen rendelkezése alá tartozott. Azóta volt ez így, amióta az elődje ebben a státusban, Mircea Basarab, egy adott alkalommal eltűnt valahol keleten és azóta se tudja senki, legalább hivatalosan nem, hogy mi van vele, él-e, vagy hal. Ez a nyomozás pedig, mint általában azok az ügyek amelyek különleges hozzáértést és tapintatot követeltek meg, általában az ő asztalán landoltak, vagy valamelyik hasonló kollégájáén, aki szintén abba a körbe tartozott.

A szoba, amelyben Erzsébetnek laknia kellett, egyébként nem volt sem kényelmetlen, sem standard módon berendezett, mintha csak egyszerű cella lett volna. Inkább egy másodosztályú szálloda szobájára hasonlított, azzal a lényeges különbséggel, hogy azt ő nem hagyhatta el.

– Majd még lehet, hogy hálás lesz valamikor ezért a vizsgálati fogságért! – mondta neki Ungureanu egy alkalommal, amikor meglátogatta.

– Én nem bánom, csak legyenek könyvek amiket olvassak, vagy egy laptop, amelyen e-könyvek vannak! – mondta, és őszinte volt.

– Az lehet – mondta a főfelügyelő – csak internet nélkül. Ugye, érti, hogy miért?

Persze, hogy értette.

A főfelügyelő egyébként naponta bement hozzá, hivatalos minőségében is. Mivel a városban szinte köztudomású volt, hogy Ungureanu nőbolond, senki nem lepődött meg az ilyen viselkedésén. Ellenkezőleg, a beosztottak még szolid fogadásokat is kötöttek egymással, hogy lesz-e eredménye annak a különös fogvatartásnak, és ha igen, akkor mikor.

A főrendőr, bár tudott az ilyesmikről, egyáltalán nem szólt a beosztottak hozzáállásáról. Sőt, még Erzsébethez sem volt egyetlen olyan szava sem, amelyből a könyvtárosnő akár távoli következtetéseket vonhatott volna le.

A másik rendszeres látogató, aki kétnaponta látogatta, természetesen Botos Gábor volt. Ő hozta-vitte egyébként az olvasnivaló könyveket is. Egész idő alatt a sértődöttségnek a leghalványabb nyoma sem érződött rajta. Sőt, amikor úgy a harmadik napon Erzsébet bocsánatot kért tőle a héttel azelőtti viselkedéséért, még el is vigyorodott nagy kegyesen.

– Persze! Beszéltél a főnökkel, ugye?

– Igen! Hogy mik derülnek ki régi barátokról...

kiderült, hogy Gábornak Dél-Afrikában két felesége is van, egy núbiai hölgy, a törzsfőnök leánya, akit előbb vett el az iszlám törvényei szerint, meg egy másik a híres harcos Zulu törzsből, akiről úgy tudták, hogy Chaka királynak egyenes leszármazottja.

– Nem igazán nagy dicsőség, mert volt neki vagy ötszáz ilyen. De rendes, okos nő és szeretem. A másik, aki a főfeleség, őt el KELLETT vegyem, az apja ragaszkodott hozzá, mert férfiutóda nem volt és így nem lett volna alkalmas férfi az egyik törzsi ereklje őrzésére.

– Ezek szerint mohamedán lettél!?

– Mondhattad volna finomabban is! Úgy, hogy muszlim. Vagy úgy, hogy muzulmán! Szerintem egyetlen más vallásnál se

alábbvaló. És Afrikában határozottan előnyös. Látod? Mit kezdte volna te ott mint harmadik feleség?

Erre aztán Erzsébet körbekergette a szobában és ütögette az öklével. Még az ajtó előtt őrködő rendőr is bekopogott, hogy most már csend lehetne! De ők csak vihogtak tovább.

A fogság negyedik napján megint jött Ungureanu főfelügyelő, olyan savanyú képpel, mint aki citromba harapott.

– Megint változott a helyzet! Mert két elhagyott holttestet találtak. És megint olyanokat, akik a maga ismerősei közé tartoztak.

– Radu és Sorin – vágta ré Erzsébet falfehér arccal.

– Bizony! És maguk egy héttel ezelőtt Kolozsváron voltak! Azt hiszem, hogy most lépett elő főgyanusítottak!

Erzsébet nem szólt, csak magában szép csendben imádkozni kezdett. Meg még azt gondolta, hogy mi jöhet még?

De nem telt el csak tán egy óra és a főfelügyelő megint bejött:

– Ismét változott a helyzet! Táviratot kaptam, hogy a két ismerőse halála mindenképpen kevesebb mint két nappal ezelőtt történhetett. És ez biztos. Látja, mondtam én, hogy még hálás lesz azért, hogy itt tartottam! Csak hát most az a gond, hogy megint nem tudunk semmit. De maga, nem bűnös! Semmiben. Bár még nem vettünk öntől DNS-t, de egyáltalán nem hiszem, hogy megtalálnánk azokon a ruhákon. Pedig... oka lehetett volna! Ugyanis kikértem az apjának a dossziéját. Jó sok disznóságot követtek el a rovasára azokban a régi időkben. De ezt csak négy szemközt mondom és jobb ha maga se hangoztatja! Mert esetleg valakinek szemet szúrna.

Erzsébet még akkor se szólt, csak egy idő után annyit, hogy:

– Szegény Carmen! Most teljesen egyedül maradt!

A főrendőr se szólt, csak magában gondolta: „Fantasztikus! Még ő sajnálja Carment”!

Ungureanu is tudta azt, amit a lakatosmester Erzsébetnek mondott. Vagyis, hogy lakatot és zárat a tisztességes emberek számára szoktak készíteni. Mert a bűnözők úgyis megtalálják az utat oda, ahova be akarnak jutni.

Az ám, de ez még nem mossa le Erzsébetről a bűnösség rávetülő árnyékát. Mert igaz ugyan, hogy első látogatása idején az a véres paksaméta még nem volt ott, a második alkalommal pedig már ott volt. De ki bizonyítja azt, hogy az a valaki aki oda betette, gyilkos lenne? Vajon nem csak egy ártatlan ember akarta felhívni a figyelmet arra a bűnügyre, és jobb híján éppen azt az utat választotta?

Most akkor van egy bűnjel, méghozzá jókora, de nem megy vele semmire. A következő két nap egyikén megkérte a könyvtárosnőt, hogy DNS-t vegyen tőle. Erzsébet készségesen kötélnek állt. A rongyokon természetesen nem volt ott az ő nyoma, semmiképpen. De hát, amióta az orvosi kesztyűt feltalálták, azóta ez nem jelent problémát. Őrlődött hát kegyetlenül.

Már azon volt, hogy feladja és mindenkit hazaereszt, lezárva ezt a nyomozást is úgy, hogy csak félig van kiderítve, ami persze nem volt újság nála, mert éppen a státusa és a tudása okán sokszor kérték fel kideríthetetlen ügyek nyomozására.

Végül is az Erzsébet ott tartózkodásának hatodik napján egy levelet kapott. Levél volt és rendesen a postán jött mint ahogy nagyapáink idején szokásban volt.

A levél tisztességesen meg volt címezve, a vigyázóvári rendőrséghez, feladóként pedig a kórház szerepelt, egész pontosan az igazgató, Dr. Pădure Ionel.

Benne, durva papíron primitív, nagydarab betűkkel egy rövid szöveg, amely arról értesíti a rendőrséget, hogy ne keressék a három tömeggyilkos gyilkosát, mert íme ő maga jelentkezik, aki ismerte őket és tudott róluk mindent, harmincöt és még

több évre visszamenőleg. Ha valaki kételkedne, nézzék meg azt a CD-t amelyet nála megtalálnak és ha kibírják okádás nélkül, vállal mindenféle büntetést. Az aláírás már nem volt befejezve, csak annyi volt meg belőle, hogy: „PU”.

Az egész levél olyan betűkkel volt írva, mint az olyan emberek írása, akik általában ritkán szoktak írni és keveset. Ugyanakkor a golyóstoll jól meg volt nyomva, ami viszont fizikai munkásra utalt.

Volt még egy rövid szöveg is, azt a kórházigazgató tette hozzá. Ő meg arról értesítette a rendőrséget, hogy az első szöveget egy halott kezében találták, aki a nyílt utcán halt meg, menet közben. Nem tudni, hogy hová akart menni, mert olyan volt a pozíciója, hogy lehetett az irány a kórház, de a rendőrség is. A beteg egyébként harmadik stádiumú vastagbélrákos volt. Még nem is lett volna itt az ideje, de a daganat erodált egy vastag eret, az aortát, az pedig megszakadva azonnali halálos vérzést indított el.

A halott a levelet olyan erővel szorította, hogy még kivenni is csak úgy lehetett a kezéből, hogy egy része leszakadt. Ő, Dr. Pădure Ionel, a kórház igazgatója tanúsítja, hogy azon a papíron semmiféle egyéb írás nem volt látható. Tisztelettel, stb. A főrendőr nem volt rest elment az igazgató főorvoshoz is. De ott se tudott meg semmit amit addig ne sejtett volna. Az minden esetre örök titok maradt számára, hogy hogyan sikerült két erős embert egyszerre megölni. Főleg, hogy Zsiga, mert ő volt az, addigra már egy legyengült, daganatos beteg ember volt. Erzsébetet minden esetre ki kellett engedni. Nagy dolog az, hogyha valaki a halálával tanúskodik egy másik ember ártatlanságáért!

Gábor természetesen, immár szokásává lett módon, elvitte Erzsébetet Kolozsvárra.

Carmen otthon volt, de egyedül. Csendesen sírdogált és közben itta a konyakját.

– Miért kellett nekik egymás ellen fordulni? – zokogta részegen – Olyan jól megvoltunk itt együtt! És ezzel felemelkedett a fátyol az utolsó titokról is.

Hát egymást ölték meg felhorgadt dühükben. Ki tudja, mi oka lehetett annak is?

Erzsébet olyan csendesen hagyta el a szobát, amilyen halkan csak tudta. A gyásszal találkozott, amely talán méltatlan helyről bukott ki, de mindenképpen tisztelni kell.

Aztán hazamentek. Gábornak másnap vissza kellett menni szeretett Afrikájába, és a feleségeihez. Még annyit tehetett meg, hogy elvitte régi iskolatársát egy olyan társasághoz, ahol, véleménye szerint, akár szeretetet is kaphat majd.

Kalapos László, az informatikus-hajóskapitány volt az első aki fogadta.

Bemutatkozott, majd sorban a többieket is bemutatta.

– De hol késik az a „paraszt”? Már megint a szántás? (Mert éppen tavasz volt, szántás ideje).

De nem kellett sokat várni, mert egyszer csak betoppant. Elég mindennapos kinézetű férfi volt, viseltes ruhában. Megállt az ajtóban és megkövült. De ugyanaz történt Erzsébettel is. Az elmúlt húsz évben mindketten megváltoztak, csak az alapvonások őrződtek meg. És ezért, bár érezték a különleges, szikrázó pillanatot, időbe telt, hogy ráismerjenek egymásra a másikonban. Arra a régre, aki mindig élt bennük és a hiánya üresség volt a lelkükben. Amely nem tudott betelni az elmúlt idő folyamán. Azután egyszerre leomlottak róluk a rájuk rakódott évek, gyűrődéssel, hiábavaló várakozással gyilkosság gyanújával, és ott álltak egymással szemben két fiatal, szinte még gyerekek.

Ők pedig egyetlen ugrással repültek át a szobán és úgy kiáltottak-visítottak egyszerre:

– Fejsze!

– Zsóka!

És úgy szorították egymást mint aki soha nem akarja elengedni a másikat.

Nem is tették.

Rotaru Carmen valamivel több mint egy félév múlva halt meg. Részegen beleesett egy a talajból kiálló hegyes ágba. Nem volt senkije, még ahhoz sem, hogy eltemesse. Erzsike vállalta a költségeket magát a szervezést pedig Fejsze intézte.

A halott nőnél, a ruhájába rejtve megtaláltak valami napló - félét, amelyből meg lehetett tudni, miért is kellett Horogszegi ügynököt likvidálni. Mert, hogy eljárt volna a szája. Fűnek-fának elmondta volna, hogy mivel érték el azt, hogy besúgó legyen. Így hát beráncigálták egy állami épületbe, s ott négyen agyonverték.

Carmen maga volt a legkegyetlenebb. De az ötlet, hogy hova vigyék és mit tegyenek vele, a kölyöké volt. Nekik akkor már újra volt valami egzisztenciájuk, nem kockáztathatták, hogy minden kiderüljön róluk.

„Elvégre hazafiak voltunk”!

Ez volt az utolsó mondat a Carmen naplójában. És így értelmezték ők a hazafiságot.

A naplót Erzsébet becsomagolta és elküldette Ungureanu főrendőrnek Husiba. Tegyen vele amit akar és amit tud.

Erzsike asszony, ezúttal már valóban asszony, ma is a könyvtár igazgatója. Fejsze pedig egy darab földön gazdálkodik. Sokan választják mostanában ezt a formáját a megélhetésnek. Barmod amúgy is kevesebb mint húsz kilométerre van Vigyázóvártól így amióta az utat megcsinálták, még húsz percet sem vesz

igénybe. A fiatal pár tehát a nyarat általában Barmodon tölti és csak Erzsébet jár be a városba, télen meg fordítva van. Fejsze jár ki a városból Barmodra, de inkább csak egy héten kétszer. Talán menni is fog egy darabig.

Talán!

A kedélyek tehát megnyugodtak. Csak Ungureanu nem volt egészen nyugodt. A Marian holtteste ugyanis sehogy sem került elő. Lehet, hogy vígan él valahol, ki tudja, hogy hol? Mert azt a pólót át lehetett lőni, bárki megtehetette. Aminthogy azt is, hogy sebet ejtsen a karján, vagy lábán és bevérezze. Be lehet azt kötni utólag. Az pedig, hogy szegény Zsiga utolsó leheletével magára vállalta a kis úrnőjéért (szép sírt ásattak neki a fiatalok hálából!), az egész ódiumot, az éppen úgy lehet igaz, mint ahogy nem. Mert Carmen meghalt. Felnyársalta saját magát, ez bebizonyosodott. Pădure doki szerint így kellett történnie. A két hajdani verőlegény esete is tiszta ügy. Végül egymást verték agyon.

Na de akkor hol van Marian? Ő lenne az a Poieni nevű költő, aki mostanában egyre inkább kezd híressé válni?

VÉGE

Marosvásárhely,
2024. december 4.